

1.

Varázstalanított
varázslat –
Kiss Judit írása

2.

Láthatár

Teljes a káosz
az igazgatói székek körül

3.

Láthatár

RMDSZ: nincs veszélyben
a katolikus iskola

10.

Láthatár

Külföldi oktatási rendszereket
ismerhet meg
a gyimesfelsőlaki iskola –
Péter Beáta írása

11.

Iskola és kultúra

Arany János 200: a
költőfejedelmet ünneplik
Erdélyben

14.

Portré

Nem ismerik (el) kellőképpen
a gyógypedagógusi munkát –
Birta-Székely Noémi
beszélgetése Nagy B. Szilárd
kolozsvári gyógypedagógussal

22.

Pályá(z)atok

Harmadik fordulójához
érkezett a Bölcs diákok
országos szintű vetélkedő

23.

Hivatalos

4.

Tanterem

„Nem kell féltetni a fiatalokat” –
Körössi Andrea írása

6.

Láthatár

Álomkeresővel örömskolákért –
Kerekes Edit írása

8.

Portré

Aki néptáncol, egy nyelvvel többet beszél –
Dénes Gabriella interjúja
Székely Melinda szamosújvári
magyartanárral, néptáncoktatóval

16.

Tanterem

Bővítéseket tervez a Bánya Egyesület –
Pap Melinda írása

18.

Portré

A szakiskola sokszor „negatív előjelű” –
Szatmári Bence beszélgetése Szlahotka-
Gödri Istvánnal, a Bihar megyei Borson
tanító mérnökkel, szakoktatóval

20.

Láthatár

A nyomtatott könyv megszerettetése
a vásárhelyi Teleki Tékában –
Antal Erika írása

12.

A Légy jó mindhalálig musical mint felkiáltás

2017

1.

SZÁM

MAGYAR KÖZOKTATÁS

ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSI FIGYELŐ

2017. JANUÁR • 1. SZÁM

• Foto: BIRÓ ISTVÁN

ISSN 2065-9725

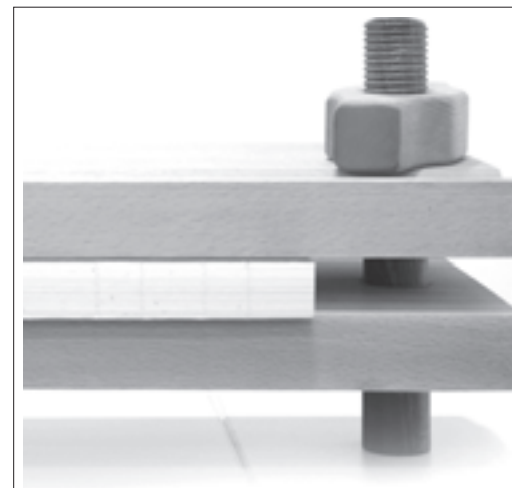

- Tanárszemmel
- Diákszemmel
- Szülői szemmel
- Lélekjelenlét
- Tanterem
- Láthatár
- Óvoda
- Fotóriport
- Hivatalos
- Vakáció
- Iskola és kultúra
- Pályáz(z)atok
- Magánterület
- Térkép

**Rendelje meg online
a Magyar Közoktatást
a 2017-es évre**

www.comunitas.ro/mkorendeles

**erdélyi magyar
könyvek egy térben**

**I D E A
K Ö N Y V T É R**

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

Kedves pedagógusok, jövőbeli szerzők!

A Communitas Alapítvány által kiadott *Magyar Közoktatás* együtt szerkesztjük az olvasókkal, sok figyelemfelkeltő, gondolatébresztő írást kapunk pedagógusoktól, szülőktől egyaránt. Továbbra is helyet szeretnénk adni a lap hasábjain a pedagógusok, oktatási szakemberek, szülők és diákok konstruktív véleményének, az oktatást érintő problémák felvázolásának és természetesen a megoldáskeresésnek.

Kérjük, írjanak véleményanyagot a következő témákban:

- **Tantárgyam és diákjaim – sikerélmények és buktatók az oktatásban**
- **Az információátadástól a kreativitásra nevelésig**

Várjuk írásait az mko@communitas.ro e-mail címre.

Eredményes munkát és kitartást kívánunk: A Magyar Közoktatás szerkesztősége

www.comunitas.ro

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatas> webcímen.

 www.facebook.com/magyarkozoktatas

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0264-44-14-01-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefón: 0040-264-44-14-01
e-mail: mko@communitas.ro
Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogató:

Varázstalanított varázslat

„Minek annyit elemezni a Toldit? Nem elég megérezni, hogy szép? A vicc sem vicces, ha elmagyarázzák, miért vicces” – fakadt ki a hetedikes, amikor már hetek óta Arany remekművével foglalkoztak az iskolában. Bár a nyári vakációra kötelező feladatként kapták a Toldit, úgy tűnt, az előzetes szülői aggodalom alaptalannak bizonyul. Egyetlen hatalmas lendülettel vetette bele magát a kamasz a mű elképesztően gazdag nyelvezetének útvesztőibe, magával ragadta a sorok zenéje, talán a történet is (még ha nem is értett minden utalást, kifejezést) és nem kellett noszogatni, haladjon tovább. Elbűvölte a nyelv szépsége, az élmény pedig messze ellensúlyozni látszott, hogy az olvasás „kötelező”. Aztán ahogy szaporodtak az iskolában a Toldihoz kapcsolódó kötelező teendők, elkezdett lankadni a lelkesedés, kihuny a kíváncsiság szikrája, megfakult az élmény: a feladatok katonás rendben sorakoztak egymás után a munkafüzetben. Magyarán varázstalanított a varázslat. A spontán módon kialakult kapocs a képernyővillódzáshoz szokott kamasz elvárásai és a 19. századi remekmű között megszakadt. Azzal, hogy százféle oldalról közelítette meg az iskolai tananyag, boncolgatták, stilisztikai szempontból ízekre szedték, a diákoknak el kellett képzelniük, mit tettek volna a hű Bence vagy Toldi György helyében, meg is szűnt az ígézet, amit az egyszerű olvasás vegytiszta öröme segített világra. Pedig nem kis dolgot ért el Arany 1846-ban írt Toldija: magával ragadta a hosszabb szövegekhez, versekhez legtöbbször csak az iskolai tananyagon keresztül érkező, az irodalmi műveket szükséges rossznak tekintő kamaszt. Arra konkrétumokban nehéz válaszolni, mi a titka Arany szövegeinek (nemcsak a Toldit, hanem balladákat is hasonló lelkesedéssel olvasott a hetedikes), hogy 170 év távlatából is képesek megérinteni a poszt-posztmodern kor gyermekének lelkét és szellemét. Azon azonban az oktatási rendszert akár érintőlegesen ismerőnek sem kell törnie a fejét, hogy vajon miért megy el a kedve a gyerekek egy irodalmi szövegtől és talán további irodalmi szövegektől is – annak ellenére, hogy első megközelítésre elbűvölték vagy elbűvölhetnék őt. És nemcsak az irodalmi szövegek esetében van ez így: mérhetetlenül több a kötelezően elsajátítandó, megjegyzendő, visszamondandó, majd elfelejtendő információ- és feladatmennyiség, mint amennyit jókedvvel, derűsen és kíváncsian be tudna fogadni a diák. Így köddé válik a művészethez vezető út szabadsága, ahogy annyi kulcsfontosságú tényezőnek nyoma vész az oktatás folyamatában. Csupa olyasmi tűnik el, ami elengedhetetlenül szükséges lenne ahhoz, hogy a diák megőrizhesse kíváncsiságát, hogy amire tizenkettedik osztály végére érkezik, ne fáradtan, fásultan, érdektelenül tekintsen a világba.

De térjünk vissza Arany Jánoshoz. Kétszáz éve, március 2-án született Nagyszalontán a költőóriás, a magyar nyelv egyik legavatottabb ismerője. A Toldi még életében kötelező iskolai olvasmány lett, visszaemlékezések szerint amikor az idős Arany ezt megtudta, felsóhajtott: „Úristen, ezentúl magyar ember nem fogja élvezettel olvasni!”.

Hát hogy is ne tudta volna hajszálpontosan a szavak nagy varázslója, mi az, ami megöli a varázslatot.

Kimul

A versenyvizsgán megbukott intézményvezetők is tisztségben maradhatnak, döntött a szaktárca

Teljes a káosz az igazgatói székek körül

Hatalmas fejetlenséget okozott az oktatási rendszerben Pavel Năstase újdonsült oktatási miniszter első rendelete, mely szerint azok az iskolai igazgatók, aligazgatók is megtarthatják székhelyüket, akik nem vettek részt a tavaly őszi szervezett igazgatói versenyvizsgán, vagy nem szerepeltek sikeresen a megmérettetésen. A tárcavezető január 6-án írta alá az erről szóló dokumentumot. Eszerint azok a pedagógusok is megőrizhetik igazgatói vagy aligazgatói tisztségüket, akik nem érték el a megfelelő pontszámot a vizsgán, vagy nem is jelentkeztek arra.

Az újdonsült tárcavezető ezzel teljesen átírta a korábbi döntést, Mircea Dumitru előző miniszter rendelkezése értelmében ugyanis nem kerülhettek volna vissza a tanintézetek élére azok a pedagógusok, akik nem teljesítették a versenyvizsga feltételeit, vagy nem jelentkeztek a megmérettetésre. Mircea Dumitru korábban úgy nyilatkozott, azért kellett nyolc év után versenyvizsgát hirdetni az iskolavezetők számára, mert sok olyan személy töltötte be a tisztséget, akik nem feleltek meg az elvárásoknak. A versenyvizsga szigorú feltételeinek azonban nehezen lehetett eleget tenni, ezért sok iskolavezető nem is pályázott a tisztségre, és más tanár sem indult az igazgatói székhelyért folyó versenyben, így számos tanintézet igazgató nélkül maradt.

Augusztusban újabb versenyvizsgát szerveznek

Ezt a helyzetet igyekezett orvosolni az újdonsült tárcavezető, illetve Liviu Marian Pop államtitkár. „Hétfőn kezdődik az iskola, muszáj volt megoldást találni, hogy az érintett tanintézetek ne maradjanak igazgató vagy igazgatóhelyettes nélkül” – nyilatkozta az államtitkár január 8-án, egy nappal a téli vakáció lejárta előtt az *Agerpres* hírügynökségnek. Elmondta, országos szinten 600 üresen maradt igazgatói tisztséget töltenek be így.

Az igazgatók kinevezése egyelőre augusztus 31-ig szól, nyár végén

ugyanis ismét versenyvizsgát szervez a tanügyminisztérium, hogy szeptember elsejétől valamennyi betöltetlen igazgatói és aligazgató tisztséget elfoglaljanak – nyilatkozta az *Agerpres* hírügynökségnek Pavel Năstase. „Nagyon sok állás maradt betöltetlen. Egy részüket elfoglalták az előzőleg

„A nagy kapkodásban végül a módszertannak a kisebbségi oktatásra vonatkozó előírásait sem tartották be, azaz nem kérték a kisebbségi szervezetek ajánlását, holott a versenyvizsgán ez kizáró jellegű kritérium volt. Így alakulhatott ki olyan helyzet, hogy Maros megyében egy színmagyar település magyar iskolájában román óvónő lett az igazgató.”

elfogadott módszertan szerint, több mint 600 igazgatói és aligazgatói szék viszont üresen maradt, amelyet senki nem akart elfoglalni. (...) A betöltetlen állások elfoglalása csak ideiglenes. Ezekre a posztokra újabb versenyvizsgát szervezünk augusztusban” – magyarázta a tanügyi tárca vezetője.

Az őszi versenyvizsga után a 6404 igazgatói állásból 4058-at foglaltak el, 2346 szabadon maradt, míg a 2480 aligazgatói állásból 1136 maradt betöltetlen, tudatta az oktatási minisztérium. A szaktárca adatai szerint a versenyvizsgát sikeresen teljesítő igazgatók 87,35 százaléka már a vizsga előtt is vezetői tisztségben dolgozott.

Kifogásolják a módosítást

Pavel Năstase oktatási miniszter intézkedése nagy felháborodást váltott ki az ellenzék körében, a korábbi ver-

senyvizsga eredményét felülvizsgáló intézkedést a Nemzeti Liberális Párt (PNL) és az államelnöki hivatal is elhibáztak tartja. Úgy vélik, az új oktatási miniszter rendelete elsősorban szakmailag kifogásolható, sőt annak törvényessége is vitatható.

Király András államtitkár úgy nyilatkozott, hogy a rendelet következtében lehetetlen helyzet alakult ki az oktatásban, az intézkedés hatására ugyanis tanév közben lemondhat a kényszerből kinevezett intézetvezetők egy része, ami tovább bonyolítja az oktatás megszervezését. Az RMDSZ szakpolitikusa szerint már az is elhibázott döntés volt, hogy magát a megmérettetést is tanév közben szervezték meg, emiatt sok helyen kellett módosítani az órarendeket, pedagógusoknak kellett iskolát cserélni. Király András szerint a minisztériumi nyomás miatt sok intézetvezetőt kényszerből kellett kinevezni. Az illetékes arra is felhívta a figyelmet, hogy a nagy kapkodásban végül a módszertannak a kisebbségi oktatásra vonatkozó előírásait sem tartották be, azaz nem kérték a kisebbségi szervezetek ajánlását, holott a versenyvizsgán ez kizáró jellegű kritérium volt. Elmondta, ennek következtében alakulhatott ki olyan helyzet, hogy Maros megyében egy színmagyar település magyar iskolájában román óvónő lett az igazgató. Az államtitkár szerint az RMDSZ jelezni fogja a hiányosságokat a minisztériumnak.

A szaktárca legutóbbi, lapzártánkorig kiadott közleménye szerint augusztus 14-éig új versenyvizsgát hirdetnek, a 2017/2018-as tanévben pedig valamennyi igazgatói és aligazgatói tisztséget kizárólag sikeres vizsgával lehet elfoglalni. Különböző korábban számos tanintézet pedagógusa részéről érkezett olyan jelzés, hogy megtartanák a korábbi intézményvezetőket, akik különböző okok miatt nem vettek-vehettek részt a versenyvizsgán, vagy nem vizsgáztak sikeresen.

Hírösszefoglaló

A szövetség szerint szabályosan működik a marosvásárhelyi tanintézet

RMDSZ: nincs veszélyben a katolikus iskola

Nem látja veszélyeztetettnek a marosvásárhelyi Római Katolikus Gimnázium létét az RMDSZ Maros megyei szervezete, ugyanakkor álhíreknek tekinti azokat a sajtóban megjelent híradásokat, melyek szerint megszűnhet a pár éve létrehozott tanintézet.

Az RMDSZ megyei szervezete január 11-én ismertette álláspontját az ügyben, miután korábban több olyan híradás is megjelent a sajtóban, miszerint jövő tanévtől ne biztosított a tanintézet fennmaradása. Az állásfoglalásban rámutatnak: a szövetség Maros megyei területi állandó tanácsa úgy döntött, az RMDSZ marosvásárhelyi önkormányzati frakciója csak abban az esetben szavazza meg a 2017–2018-as tanév marosvásárhelyi iskolahálózatára vonatkozó önkormányzati határozatot, amennyiben abban önálló jogi személyként szerepel a Római Katolikus Gimnázium. A szervezet továbbá arról is határozott, hogy átiratban fordul az oktatási minisztériumhoz, azt kérve, foglaljon állást a tanintézmény működését illetően.

„Szabályosan működik” az iskola

Az RMDSZ álláspontja szerint az iskola 2015. szeptember elsejétől szabályosan működik a helyi önkormányzat azévi határozata alapján. A szövetség elismerte, hogy a prefektus keresete alapján a bíróság megsemmisítette az iskola létrehozására vonatkozó 2014-es önkormányzati határozatot, de álláspontja szerint nem a megsemmisített, hanem a 2015-ben hozott határozat biztosítja az iskola törvényes működését. Utóbbit pedig a prefektus nem kifogásolta, mutatnak rá.

A Maros megyei RMDSZ-szervezet képviselői arra is felhívták a figyelmet, hogy a korrupcióellenes ügyészség (DNA) nem az intézmény ellen, hanem Tamási Zsolt igazgató és Ștefan Someșan főtanfelügyelő ellen indított eljárást vélt szabálytalanságok miatt. „A kialakult adminisztrációs zavarok abból adódnak, hogy a tisztségéből felfüggesztett dr. Tamási Zsolton kívül senki másnak nincs aláírási joga az intézményben. Az ebből adódó gondok valóban jelentősen megnehezítik az iskola működését, de jogi értelemben semmilyen módon nem

• Az iskola vezetőtanácsa megszavazta a következő tanévre a beiskolázási tervet

vezetnek az iskola megszűnéséhez” – fogalmaznak az állásfoglalásban.

Van beiskolázási terv

Az RMDSZ megyei szervezete arról is beszámolt, hogy az iskola vezetőtanácsa megszavazta a következő tanévre vonatkozó beiskolázási tervet, és azt határidőre fel is töltötte az elektronikus adatkezelő rendszerbe. Ennek csak a nyomtatott változatát kellett január 11-ig iktatni a tanfelügyelőségen, teszik hozzá cáfolva az ezzel kapcsolatos korábbi információkat. A szervezet nyomatékosította: álláspontja szerint a tanintézet által eddig kibocsátott, illetve az idén kibocsátandó oklevelek érvényesek, és érvényben is maradnak. A szövetség megyei szervezete azt követően ismertette álláspontját, hogy korábban több erdélyi magyar lap is arról cikkezett, hogy a marosvásárhelyi önkormányzat elmulasztotta a határozathozatalt arról, mely tanintézetek működnek a városban a következő tanévben. Ugyanakkor azt is tudni vélték, hogy a Római Katolikus Gimnázium aláírási joggal felruházott vezető híján nem nyújthatja be a január 11-én lejáró határidőig a következő tanévre vonatkozó beiskolázási tervet. A sajtóhírek szerint ezek a hiányosságok az iskola megszűnéséhez vezethetnek, az iskolák működéséhez ugyanis szükség van az iskolahálózatról szóló önkormányzati határozatra. Az RMDSZ-nek egyébként tíz képviselője van a 23 tagú marosvásárhelyi tanácsban. A testület a Szabad Emberek Pártja

két magyar nemzetiségű képviselője révén magyar többséggel működik.

Mint ismeretes, Tamási Zsolt iskolaigazgató és Ștefan Someșan volt Maros megyei főtanfelügyelő ellen 2016. november elején indított eljárást a korrupcióellenes ügyészség (DNA), mely szerint az illetékesek annak ellenére járultak hozzá a Római Katolikus Gimnázium működéséhez, hogy tudták, valójában nem rendelkezik a működéshez szükséges engedélyekkel. A DNA Ștefan Someșant hivatali hatalommal való visszaéléssel és kétrendbeli hatáskörtúllépéssel, Tamási Zsolt igazgatót pedig hivatali hatalommal való folyamatos visszaéléssel gyanúsítja, és mindkettejüket eltiltotta a hivatásuk gyakorlásától, az iskola igazgatója elleni kényszerintézkedést december végén újabb hatvan nappal meghosszabbította.

Az igazgató elleni eljárás már a múlt év végén ellehetetlenítette az iskola működését, aláírási joggal rendelkező vezető híján ugyanis a tanintézet nem adhatta ki a tanárok bérét, nem fizethette ki a közüzemi számláit. Decemberben a DNA egy alkalommal lehetővé tette, hogy az igazgató négy órára bemenjen az iskolába, és aláírja az intézmény működését biztosító iratokat. A római katolikus egyház felhívására a Maros megyei templomokban csaknem 26 ezer lejtő adományt gyűjtöttek a hívek a fizetés nélkül maradt tanárok számára. Az adományt karácsonykor adták át.

Hírösszefoglaló

Kocsis Tünde kolozsvári drámapedagógus versszínházról és bibliodramáról

„Nem kell féltetni a fiatalokat”

Január közepén hirdette meg a Kolozsvári Állami Magyar Színház az ESziK vagy isszák? elnevezésű program újabb kiadását, amely valamelyest eltér az eddigi projektektől. Kocsis Tünde drámapedagógus, az edukatív színházi különóra egyik vezetője a *Magyar Közoktatás*nak arról számolt be, hogy ezúttal középiskolásokat, egész osztályközösségeket szólítanak meg, a tevékenységet pedig az osztályfőnöki órákkal összhangban próbálják megvalósítani. Mint kifejtette: az oktatási minisztérium számos, ezt a korosztályt érintő témát javasol, amelyet különböző módon ki lehet bontani a diákokkal, de vannak olyan osztályfőnökök, akik nem tudják, esetleg nem akarják tartalmasan kitölteni ezt a tanórát. A projekt emellett azoknak a pedagógusoknak is szól, akik fontosnak tartják, hogy diákjaik a színház világából is gazdagodjanak. A szülők és a tanulók számára az osztályfőnökök kezdeményezik a projektet, ugyanakkor sok múlik a szülőkön is, hiszen a különóracsomaghöz ugyan kedvezményesen lehet hozzájutni, mivel a tevékenységért nem kell fizetni, de a színházi előadás jegyét ki kell váltaniuk a résztvevőknek. Kocsis Tünde azt is elmondta: a foglalkozás szerkezete nem változott: egy felkészítővel kezdnek, majd megnézik a kiválasztott előadást, és tartanak egy feldolgozó találkozót – mindezt a közösen kiválasztott téma mentén. Érdeklődni és jelentkezni Deák Katalin programfelelősnél lehet a katalin.deak@huntheater.ro e-mail címen vagy a 0751-876271-es telefon-számon.

Önismeret, rácsodálkozás

A drámapedagógustól megtudtuk, a pedagógusok mozgósítóereje azért is fontos, mert a legutolsó projekt során csak olyan középiskolások jelentkeztek, akik a korábbi években már részt vettek az ESziK vagy isszák?-on. „Ezért gondoltuk úgy, hogy most egész osztályközösségeket szólítunk meg, így nem teljesen önkéntes alapon működik, hanem mondjuk választhatóan kötelező színezetet kap. Vagyis ha a csapat többsége igent mond, mindenkinek jönnie kell, ami

azért is jó, mert így olyanok is eljutnak színházba, akik számára ez a világ még idegen” – magyarázta. A tevékenység során Kocsis Tünde különféle drámapedagógiai eszközöket alkalmaz, néha önismereti irányba is elkanyarodnak, de nem merülnek el benne túlságosan, mert ehhez nincs elég idő. „A másfél óra csak annyira elég, hogy – jó hangulatban – megnyíljunk egymás felé, egy téma kapcsán játsszunk és beszélgetssünk. A kollégáimmal mi inkább a keretét biztosítjuk annak, hogy ki-kik a saját módján közelítse meg a témát, és a saját nyelvén bontsa ki a látott színházi előadást” – tette hozzá. A szakember

„Aki megérzi, megtapasztalja, hogy a színpadon is rólunk, akár az egész emberiségről vagy személyesen róla van szó, az előbb-utóbb visszatér. Ezért lényeges, hogy lehetőleg már az első előadás, amivel színpadon találkozunk, megfogja őket.”

szerint a középiskolások rendkívül nyitottak a közös foglalkozásokon, de igazából nincs is olyan korosztály, amellyel ne lehetne jól dolgozni. „A kisgyerekekkel olyan szempontból nehezebb, hogy az energiájukat úgy kell irányítani, a játékokat úgy kell beosztani, hogy mozgósítva is legyenek, de amikor leülünk beszélgetni, akkor már ne pörögjenek, és legyen türelmük figyelmesen meghallgatni egymást. Tanulják meg, hogy a társakkal nemcsak versengeni lehet, hanem mindenkivel lehet valamit tanulni is, vagy rácsodálkozni egyik ismert kollégára, hogy egy szokatlan helyzetben milyen érdekesen reagált. Nekem inkább ez jelent nehézséget, megtalálni az elemi iskolások és a még kisebbek dinamikáját” – magyarázta. Kocsis Tünde rámutatott, a kisgyerekekkel minimális mértékben kanyarodnak az önismeret felé, számukra főként a játék és az él-

mény a fontos, de arra azért törekszünk, hogy próbáljanak meg kicsit tudatosabban tekinteni egy előadásra. Szerinte ez a felnőttek esetében is igaz, hiszen „hajlamosak vagyunk megnézni a produkciót, és nyomban el is engedni”. Pedig nem kell sok erőfeszítés ahhoz, hogy egy, akár számunkra nem tetsző előadásnak pozitív hozadéka legyen, ehhez csak kérdéseket kell feltenni. Például melyek azok a jelenetek, szereplők, amelyek és akik nagyobb hatással voltak rám, vagy amiket ki nem állhattam, milyen típusú üzeneteket találtam, miért pont ezek jutnak el hozzám?

Lenne igény a drámaoktatásra

Az ESziK vagy isszák? projekt kapcsán a drámapedagógus arra is kitért, hogy a közoktatás sajnos nem ad intézményesített keretet, nem honorálja az ilyen típusú foglalkozásokat, holott meglátása szerint nagy szükség lenne rá. A színművész szakos hallgatók például pedagógusi képzettséget is szerezhetnek, tehát tudnának drámaórákat tartani, előadásokat létrehozni a tanulókkal. Kocsis Tünde is a tanügyben kezdte ezt a fajta tevékenységet: néhány éve a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban Solymosi Zsolt igazgató kérésére a diákokkal megrendezték előbb Háy János *A Géagyerek* című drámáját, majd egy kortárs lengyel drámát vittek színre, ezért viszont a szülők fizettek. „Megvolna ennek a törvényes módja is, de annyira bonyolult és meg nem fizetett, hogy annak, aki hivatásszerűen csinálná, nem éri meg. Mindez azért van, mert az ilyen jellegű oktatásnak nincs meg a státusa, és az is nehézséget jelent, hogy ugyanazoknak a kritériumoknak kellene megfelelni, mint egy hagyományos tantárgy esetében, például egy padokkal túlszűfolt osztályteremben egy személynél 30 diákkal kellene dolgoznia ötven percen keresztül. Ez így nem működik, legalábbis az én elképzeléseim szerint” – fejtette ki. Holott úgy érzi: a diákok részéről óriási igény lenne erre, hiszen egész személyiségüket mozgósítja ez, a hagyományos iskolaitól eltérő tevékenység, amely, mivel egyfajta kreatív tanulás, kiegészíthetné a jelenlegi minimális művészeti oktatást.

• **Kocsis Tünde: mi sem lennénk ügyesebbek, jobbak, mint a mai fiatalok**

Hozzátette: ezek a foglalkozások nagyon sokrétűen fejleszthetik az embert, például az érzékelést, az expresszív kifejezőmódokat, a mozgáskoordinációt vagy az egymásra figyelést.

„**Mi sem lennénk ügyesebbek**”

A fiatalokkal kapcsolatban Kocsis Tünde azt is elmondta: szerintem nem kell őket féltetni, teljesen adekvátan reagálnak a mai kor kihívásaira és problémáira, a helyükben „mi sem lennénk ügyesebbek, jobbak”. A szakember nem ért egyet például azzal, hogy a fiatalokat már nem érdekli a színház, úgy véli, hogy aki megérzi, megtapasztalja a lényegét, hogy a színpadon is rólunk, akár az egész emberiségről, vagy személyesen róla van szó, az előbb-utóbb visszatér. Ezért lényeges szerinte, hogy lehetőleg már az első előadás, amivel színpadon találkozunk, megfogja őket, emiatt tartja fontosnak a jó gyerekelőadásokat. Ugyanakkor egyetértett azzal, hogy a térségben eléggé hiánycikknek számítanak a gyermek- és ifjúsági produkciók. „Valóban, Kolozsváron nagyon sok, felnőtteknek szánt, kemény tartalmú előadást rendeznek, viszont ezek az alkalmak pont azt teszik lehetővé, hogy beszéljünk a felvetett nehéz témákról, és feldolgozzuk ezeket. Úgy gondolom ugyanakkor, hogy egy tizenegyedikes, tizenkettedikes fiatal már olyan szinten van, hogy a legdurvább tartalmakat is be tudja olyan mértékben fogadni, hogy ne legyen rá veszélyes” – magyarázta. Szerinte a szülőknek nem kell féltetniük gyermekeiket a színházról,

hiszen az interneten is ugyanilyen vagy még durvább tartalmak jönnek szembe a valóságról, a színház pedig mégiscsak fikció. Hozzátette: van azért pozitív tendencia, úgy látja például, hogy mind a kolozsvári opera, mind a színház évente legalább egy-két produkció erejéig kezdi komolyan venni a kisebb, illetve fiatalabb korosztályt is.

A kolozsvári Puck Bábszínház magyar tagozatánál egy éve irodalmi titkárként dolgozó Kocsis Tünde azt is elmondta: a bábszínház egy fontos lépcsője és módja a nevelésnek mind esztétikai mind a nézővé válás szempontjából. Rámutatott: igény is van rá, de a szülők nagyon megvágatják, hogy hová viszik gyermekeiket, a kincses városban pedig rengeteg lehetőség, alternatíva adott. A 2016-os év folyamán egyébként a magyar tagozat fele lecserélődött, új világosító, hangosító, díszletmunkások, közönség szervező és tagozatvezető, valamint két új színész került a csapatba, elmondása szerint most egy jó, friss, lelkes csapat dolgozik, igyeksenek építkezni, pályázati forrásokra is támaszkodni, frissíteni mind arculati, mind tartalmi szempontból.

Versszínházi előadást rendezne

Kocsis Tünde ugyanakkor versszínházzal is foglalkozik: az ŐszinTE versszínház elnevezésű projekt keretében a különböző végzettségű versmondó fiatalokból, verskedvelő színészekből, illetve színészekből álló csapattal eddig 12–13 alkotást hoztak össze. A koncepció sze-

rint valaki mond egy verset, de a néző nem az előadót látja – az a klasszikus versfilm –, hanem asszociatív képeket, amelyek kapcsolódnak az elmondottakhoz, de nem ábrázolják azt. A drámapedagógus rámutatott: tartottak egy versfilmes estet Kolozsváron, a Györkös Mátyás Emlékházban, és nagyon jó visszajelzéseket kaptak. Egy tanár nő például megjegyezte, hogy jó lenne eljuttatni pedagógusokhoz ezeket a felvételeket, hogy lássák: így is meg lehet közelíteni az irodalmat. Ennek nyomán tervezik, hogy a videókat feltöltik az internetre, és oktatási fórumokon jelzik a tanároknak, hogy létezik ilyesmi, illetve nyitottak többféle együttműködésre is. Az elmúlt hetekben ugyanakkor egy versszínházi előadás terve is megfogant benne, amelyet a Puckban rendezne a bábszínházi csapat egy részével és néhány versszínházas alkotótársával. „Igazi kihívás ezt megvalósítani, számomra mindenképp az év nagy kalandja, tapasztalatszerzési lehetősége lesz, amennyiben sikerül elfogadtatni a tervet, külső pénzforrásokat szerezni és időzíteni a próbákat” – osztotta meg.

A szakember ezenkívül bibliodramával is foglalkozik, amely elmondása szerint iszonyúan izgalmas tevékenység, amelyből mindig sokat tanul. „A bibliodráma valóban az önismeretről szól, arról, hogy a rohanó vagy sodródó felnőtt megáll, ismerkedik, játszik, elengedi magát, majd rálát éppen aktuális, akár problematikus élethelyzetére. Végül megkeresi magában azt, amire szüksége van, vagy tudatosítja vágyait, erősségeit, és egy csoport teljes bizalmától, a közös élményektől, visszajelzésektől megerősödve zárja a tevékenységsorozatot” – részletezte. Sajnos több akadálya is van annak, hogy mostanában bibliodráma csoportot vezessen, egyrészt kisgyerekei vannak, ezenkívül nagyon nehéz a szervezés, ugyanakkor számos kollégája távol él, egy csoportot pedig ketten vezetnek. Kocsis Tünde azt is elmondta: a foglalkozás teljesen ökömenikus, mindenki a saját elképzeléseit és hitét viszi bele a történetekbe, soha nem vitáznak teológiai, filozófiai kérdésekről, mindössze élethelyzetek és személyek közötti kapcsolatok elevenednek meg, és bár mindig felvezetése és kerete van a játékoknak, ezek során bármi megtörténhet.

KÖRÖSSY ANDREA

A módszer, amitől sikerélmény a sulis diáknak, tanárnak

Álomkeresővel örömkiskolákért

A teremben minden gyermek szanaszét. Egyikük rajzol, néhányan festegetnek, a harmadik gyurmázik, kisebb csoport épít a szőnyegen, egy kisfiú pedig ott kuporog az óvó néni asztala alatt... Azt hinnénk, büntíten van, pedig nem, ez kiváltságos hely, amit maga választhatott. A Manó/Álomkereső program 18 éves korig alkalmazható közösségekben.

A fenti „demokratikus” óvodai jelenet felfordulás, rendetlenség és pokoli hangzavar nélkül történhet meg például abban a szatmárnémeti óvodában, ahol a Manókirály birodalma néven 2011-ben a Surányi Zoltán és Rákosi Réka Renáta által kitalált és szakmailag felépített élménypedagógiai program futott Réka vezetésével. Ő arról beszélt egy őszi szakmai képzésen Kolozsváron, hogy szatmári óvodásai maguk rendezhették be a tantermet a csupasz osztály közepén felhalmozott játékokkal, ennek hatására aztán sokkal jobban vigyáztak is a rendre, minden gyermek választhatott egy mindenkor kedvenc helyet (akár az óvó néni asztala alatt is), ahova visszavonulhat, ha szomorú, vagy csak egy kis magába fordulásra vágyik, de volt ott manósátor, manóház, manókirály, manóapród, hangtündér és sok más eszköz és módszer, amelyek hatására fél éven belül már hangsúlyozottabbá vált az együttműködés, szabálykövetés stb. És a nap végén a gyermekek boldogok, az óvónő jófajta fáradtsággal elégedett, és mindenki egy kicsit több lett önmaga és a társai által, mint reggel volt. Pedig szabályok itt is vannak ám, és egymáshoz is alkalmazkodniuk kell a gyermekeknek, sőt vita is akad, mint akármelyik óvodában. Annyi különbséggel, hogy kitaláltak hozzá egy kiváló eszközt, módszert.

A lelkiismeretes, született óvónő harminc évvel ezelőtt is több volt pusztá bábúszernél, ma viszont már egy munkanapot alig élhet túl az az óvónő, aki úgy képzelné a munkáját, hogy óráig üldögel egy asztalnál, s a pusztá jelenlététől (netán néha kiabálásokkal tarkítva) csend és rend lesz a csoportban. A mai

gyermekek másféle világba születtek, másféle társadalomban szocializálódnak, így ők maguk is mások, hamar megunják a frontális tevékenységeket, ingerküszöbük jelentősen változott. Szakemberek szerint ugyanakkor bár intelligenciaszintjük is megnőtt, az érzelmi intelligenciát tekintve az előző generációknál gyengébbek: empátiakészség, társas helyzetek, konfliktuskezelés stb. terén mind-mind „ügyetlenebbek”. A sikeres oktatási-nevelési folyamatok érdekében az óvodának, iskolának mindezekhez alkalmazkodnia kell(ene).

A mosolygós óra titka

Ma már nagyon sokféle módon próbálják a rendszerben kezelni ezeket a realitásokat, egy ilyen módszert teremtett meg Rákosi Réka szatmári óvónő és Surányi Zoltán szociális munkás, tréner, aki akkoriban szabadkai óvodákkal dolgozott. Ötletük mindennapi küzdelmeikre született megoldáskeresésükből fakadt, Kurt Hahn nyomdokain elindulva, és az élménypedagógiát saját értelmezésük szerint alkalmazva. Az egy tanéven át heti egyetlen pluszórát jelentő módszert ma már nemcsak óvodásoknak kínálják, hanem 4 évig tartó munkával iskolai csoportokra is kidolgozták. A technikákat ismertető kézikönyvet viszont nem vesztegetik bárkinek, ugyanis az csak gyakorlati képzéssel együtt válik működőképesé, de a tanfolyamot sem erőltetik boldog-boldogtalanra: csak akkor szerveznek képzést, ha ehhez felkérést kapnak, illetve ha olyanok szeretnék megtanulni a programot, akik azután hajlandók alkalmazni, és ehhez a lehetőségük is adott. Mint például Kolozsváron a Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolája és az általuk a kolozsvári magyar iskolákban működtetett utazótanári (segítő pedagógus) hálózat. A program megvalósult a Kiskunhalasi Gólyafészek Óvodában és a Bajai Szent László ÁMK-ban is (4. és 2. osztályos csoportokban). A foglalkozás minőségéről és hangulatáról sokat elárul, hogy van kolozsvári iskola, ahol mosolygós órának nevezték a diákok azt a heti egy alkalmat, amikor az utazótanárral éppen „álmaikat kereshették”. No, de mit is tud az Álomkereső?

Valódi közösségeket teremt, ami a diákoknak, a pedagógusoknak és az intézménynek is nagy előny. A program a szülőket is bevonja, aktívabb, motiváltabb szülői támogatást eredményez. A diákok képesek lesznek rátalálni önnön értékeikre, magukból a legtöbbet kihozni, osztályrészüik lesz az élményszerű tanulás, így elkötelezettebbekké válnak a tanulás és fejlődés iránt, a pedagógusok elégedettebbek lesznek, sikerélményeik motiváló erőként hatnak – összességében élhetőbb, nyílt rendszert ígér az Álomkereső. A csoportban a fekete bárány is megtalálja a helyét, hasznosnak érezheti magát mindenki. Építő konfliktuskezelés, sok pozitív közösségi élmény, őszinte kommunikáció várható. A pedagógusnak ezen felül több élménydús óra és kevesebb fegyelmezés jut. Mindebben az élménypedagógia nem játék, hanem tanulási helyzetteremtés, maga a játék csupán eszköz – ahogyan megtapasztalhatták mindazok, akik az ősszel részt vettek a módszert alapfokon ismertető képzésen Kolozsváron.

Nyitottabbakká, toleránsabbakká válnak

„Mai örömet megosztom veletek: 3. foglalkozást tartottam meg első osztályosokkal, akik nagyon élvezték. Elégé skeptikusan álltam hozzá, s rájöttem, hogy egyáltalán nem egyszerű feladat egy első osztályos gyereknek a tér kezelése, illetve saját mozgásainak a kontrollálása.” András Tünde, utazótanár

„Úgy néz ki, a csoport fejlődik, alakulgat. A tanárok szerint jelentősen változott a gyerekek viselkedése olyan mértékben, hogy már van oszi, aki előre szól, hogy jövőre vállalljam el az ő osztályát. Amit észrevettem, hogy bizonyos játékok jobban bejönnek, mások kevésbé, illetve a lányok a kibeszélő körben túl szűkszavúak.” Lőrincz Tünde, utazótanár

„Rövid beszámolóként annyit írok meg, hogy a 2. A és 5. B osztályos álomkeresők a „bizalom fázisánál” járnak. Az óvodai és iskolai programokból egyaránt válogatunk játékokat a csoporthoz igazítva. A manóinkról úgy látom, nyitottabbak, toleránsabbak egymás iránt, párváltáskor könnyebben alkotnak, ha kell, váltanak párokat.” Ilonczai Erika, Kozmutza-iskola

Hoppon maradt vőlegény adaptálva

Számomra itt az is egyértelműen kiderült, hogy a képzést vállaló csoport két legyet üthet egy csapásra, hiszen a tanfolyam pompás csapatépítő tréningként funkcionál a szomorú bohóctól (megtanuljuk kezelni, ha a csoportban valaki szomorú) a hoppon maradt vőlegényig (elutasítással, csalódottsággal való szembesülés) terjedő játékos megoldásrendszereivel. Márpedig egyetlen valamirevaló oktatási szakember sem kérdőjelezheti meg, hogy az Álomkeresőhöz hasonló módszer akkor lehet a leghatékonyabb, ha az adott csoporton, intézményen belül összehangoltan alkalmazzák. A kozmutzások alighanem ezt ismerték fel, amikor pályáztak a 18 pedagógus képzéséhez és az eszköztár beszerzéséhez szükséges támogatásra, majd két óvodai és 11 iskolai csoportban alkalmazták a módszert (6 speciális iskolai csoport mellett 5 normál iskolai csoporttal is dolgoztak: 2-2 elemi osztállyal az Apáczai-liceumban és a Ghibu-iskolában, 1 gimnáziumi osztállyal a Brassaiában). A 2016 őszén indult tanévben egy apáczais és egy brassais osztályban, továbbá a Kozmutza 2 ovis és 5 iskolás csoportjában dolgoztak így. Nota bene: ők úgy vágtak bele a programba, hogy tulajdonképpen nem létezik fogyatékossgal élő gyermekekre kidolgozott változata az Álomkeresőnek. A Kozmutzában hallássérültekkel, mozgássérültekkel, középsúlyos értelmi fogyatékosokkal, de autistákkal is alkalmazták. Sokan már neki se fogtak volna...

A kozmutzások átalakították, adaptálták a játékosokat, így például azt is, ahol társai eligazításával kell átkelnie az Amazonason a hallássérült diáknak bekötött szemmel. A „hét-köznap” iskolában a közösség szóban segíti a bekötött szeműt, itt azonban a hang kiesik az egyenletből. Hasonlóképpen alkalmaztak viháncoló hernyókat, lyukas ejtőernyőt, labdajátékokat és sok-sok egyebet. A gyerekek nagyon nehezen lépnek interakcióba egymással, sokszor agresszívek, gyakorta a legalapvetőbb igényeiket sem tudják kifejezni. A tanárok beszámolója szerint az Álomkeresővel megtanulták tisztelni egymás személyes körét, hogy elmondhatják a véleményüket, és az nem bírálható, segítséget kérnek, elkezdtek biztatni egymást, és beindult a csoport önszabályozása (ahol a konfliktushelyzeteket maguk a gyerekek oldják meg, a fegyelmezést is beleértve).

Ilyés Irént, a Kozmutza-iskolában futó Álomkereső program koordinátorát a tapasztalatokról, tervekről kérdeztük.

– Mind az óvodásoknak, mind az iskolásoknak szóló program 31 foglalkozást tartalmaz, amelyek egy tanév alatt megvalósíthatóak (egy foglalkozás hetente). A program kezdetén és végén az anyag részét alkotó egyéni felmérő lapok segítségével rögzíteni lehet a gyermekek szocializációs képességi szintjének fejlettségét. A kerettörténetek, ajánlott tevékenységek figyelembe veszik a célcsoport életkori sajátosságait, és ennek megfelelően változnak. Normál oktatásban, úgy gondolom, elégséges végigvinni csoportonként egyetlen éves folyamatot, míg fogyatékkal élő, sajátos nevelési igényekkel rendelkező gyermekeknél akár két éves folyamatban is gondolkodhatunk. Elemi osztályoknál a heti tevékenységek akár a személyiség fejlesztésére ajánlott órák keretébe is beilleszthetőek. A program előnye, hogy mivel több korosztályra is kidolgozták, az egyes tevékenységekhez több játékjavaslat is található, ami a sajátos nevelési igényű gyermekeknél fontos szempont, hiszen ez teszi adaptálhatóvá. Készülőben van egy új programrész a 3-5 évesek számára, zene-mozgás alapú lesz, ezt örömmel várjuk, hiszen nekünk ilyen korú gyerekeink is vannak. A program ezen részének kidolgozásában partner Póra Zoltán (marosvásárhelyi tanító, tanár, zeneszöveg- és dalszerző, a Stonehill zenekar tagja – szerk. megj.).

• Manókirály birodalma. Élménypedagógiai program

– Az Álomkereső programot előkészítő bolháimnál végeztem Fodor Ágnes kolléganőmmel – összegzi tapasztalatait Gherman Cristina Ramona, a Kozmutza pedagógusa –, és bizony nemcsak önfeledt nevetés, tűzijátéktaps és manókíváncsiság lett a jutalmunk, hanem ezenfelül kaptunk egy pár vadozatú szemüveget olyan bűvös lencsékkel, amiken át új értelmet nyertek diákjaink megnyilvánulásai, félelmei, bizonytalansága és kihágásai is. A felismerés, hogy élményeik fonszzerűen szövik a személyiségüket, hogy a hátrányos helyzet pontosan milyen fonalat jelent, és hogy mennyire erőssé válik a szövet, amikor módszeresen és tudatosan alakítjuk a fonalat, nemcsak a programmal kapcsolatosan tett optimistává: meggyőződésem, hogy bár senki múltját nem írja át, az élménypedagógia és az Álomkereső program vidám színű, kacagástól és tapstól hangos, kíváncsiságtól sugárzó pajzsot sző a gyermekek köré, egyúttal érzővé, bátrabbá és érettebbé téve őket.

KEREKES EDIT

Interjú Székely Melinda szamosújvári magyartanárral, néptáncoktatóval

Aki néptáncol, egy nyelvvel többet beszél

– 1989-ben kezdtem el táncolni, akkor helyezték történelemtanárként Balázs-Bécsi Attilát, a mai Téka Alapítvány elnökét Szamosújvárra. Én akkor nyolcadikos voltam, és csapatosan kezdtünk

az ifjúságom, a szerelmeim ideje is volt. Ebben a kultúrában ismertem fel önmagam, a céljaim, a vágyaim, és hosszú ideig minden ehhez kapcsolódott. A nyaraink néptánc táborokban vagy

ahova Szabó Kinga hívott el. Ezzel egy időben a válaszüti és a kalotaszenti királyi tánc táborokban lettünk oktatók. 2003-tól visszatértünk Szamosújvárra, a Kaláka Néptáncgyűttes művészeti vezetőivé váltunk. Néhány éve a gyerekoktatásra fókuszálunk, ami új kihívás, hiszen másképpen kell megközelíteni a táncot. Általában mezőszéki magyar és román táncokat oktatunk, és elhatárolódunk attól az elképzeléstől, hogy a néptánc a nemzeti szellem kiépítésének az eszköze. Nem szeretem, amikor a művészetet eszközként, másodlagos dologként kezelik. Néptáncot nagyon sok formában lehet és szoktak tanítani. Amikor a táncoktatás alkalmi jellegű, és nem ismerjük azokat, akiket tanítunk, a folyamat inkább technikai jellegű, és sokkal szakmaibb. Ez a fajta munka teljesen más, mint az, amikor saját csoportod van. Az alkalmi csoportokban a közösségépítés, -épülés elmarad, eltérően az állandó csapatoktól.

– Összekapcsolódik-e későbbi pályaválasztásod azzal, hogy néptáncoltál?

– Azért mentem néprajz–magyar szakra, mert nagyon szerettem az irodalmat, mai napig úgy gondolom, a legfontosabb irányvonal abban az esetben, ha valakit foglalkoztat a világ, az embernek a világban betöltött szerepe. Sok tudományág foglalkozik az emberrel, de az irodalom, mivel művészet, ezt a szépség nyelvén teszi. Akkor és most is úgy gondolom, hogy mindenkinek olvasnia kellene, aki öntudatosan és önmagára eszmélten kíván élni. A magyar–néprajz szak melletti döntésemben közrejátszott, hogy az iskolában oroszot tanítottak nekem, igaz nem túl nagy sikerrel, és erre a szakra lehetett románból felvételizni. Később újra és újra megtaláltam a néprajztudományt, ugyanis néprajzból államvizsgáztam, fokozati vizsgáztam, jelenleg néprajzból írom a doktori dolgozatomat is. A tanári pálya nem volt kezdettől célom, inkább el akartam merülni az olvasásban. Jó tanáraink voltak, akiktől sokat tanultam. A pedagógiai pálya melletti döntésemet egyértelműen P. Dombi Erzsébetnek, a nagyon szigorú módszertanárunknak

Fotó • CHRIS BLACK

• Székely Melinda néptáncoktató számára inspiráló erőt jelent a népi kultúra

el táncázni. Jó volt péntekenként az Attila bakelitlemezes lemezjátszójáról szóló muzsikára rogni, de talán a legjobb az volt, hogy együtt lehettünk, és nem is annyira az, hogy megtanultunk táncolni. Ráadásul Attila úgy tanított, hogy annak nem is volt oktatója. Elkezdtünk mezőszékit tanulni, de nekem inkább a dalok világa, a közös éneklések, a szövegekben felfedezett önmagam jelentette a valódi élményt. A csárdást ekkor már régen tudtam, a szüleim Székéről származnak, kiskoromban a családi mulatságokon tanultam meg táncolni. Amit a tánc ház adott, az a tánc kultúrájának az értelmiségi oldalról való megközelítése volt. Természetes közegében ismertem meg ugyanis, és nem tudtam tizenévesen értéként kezelni. Amikor viszont a tanárom jóvoltából kulturális értéként került elé az a világ, újra felismertem benne azt, ami valahogyan addig is a saját nyelvem volt. Természetesen ez

turnékon teltek, folyamatosan együtt voltunk, és olyan barátságok szövődtek, amelyek mai napig is tartanak, illetve komoly kapcsolatok születtek, amelyeknek nyomán házasságok jöttek létre. Többek között a sajátom is. Egyszerűen az, amit akkor kaptam, az életem meghatározó részévé vált, megalapozójává a későbbi döntéseimnek is.

– A férjeddal iskolán kívüli tevékenységként néptáncot oktattok. Milyen tapasztalataid, szakmai és személyes meglátásaid vannak e tekintetben?

– A férjemmel szinte azóta tanítjuk a táncot, amióta megtanultuk. A Kaláka együttesben az volt a jellemző, hogy a nagyobbak az utánpótlást kezdték el tanítani. Tizenegyedikes voltam, amikor megkaptam az első csoportomat. Egyetemista korunkban Kolozsváron több gyerekcsoportot is tanítottunk a Horea úti iskola magyar tagozatán,

köszönhetem. Ő győzött meg, hogy ezt érdemes csinálni. Már első év végén tudtam, belőlem nem lesz elméletíró, de csak harmadéven ismertem fel magamban a pedagógiai készségeket. Rájöttem arra is, kimondottan középiskolában szeretnék tanítani, egyrészt mert az a tananyag érdekelt, másrészt mert ennek a korosztálynak a közelében az ember sohasem öregszik meg. Ha beszélgetőpartnerként kezeljük a diákokat, akkor át tudnak adni nekünk is abból az energiából, ami őket hajtja. Én mindig kíváncsi maradtam a világra, tőlük nagyon sokat tanulok. Igyekszem a tanulási folyamatot is úgy irányítani, hogy bár célirányosan azt tanítom, amit kell, de őket is bevonom, hogy a tanulás közös munkánkká váljék. Szeretem azt a fiatalos lendületet, amit az iskolában tapasztalok, imádom, hogy rengeteget kérdeznek, sokat vitázunk, keressük a választ azokra a kérdésekre, amelyeket a felnőttek már nem is tesznek fel maguknak.

– A Szamosújvári Magyar Tannyelvű Elméleti Líceumban magyart tanítasz liceumi tagozaton, iskolán kívül a Téka Alapítványnál pedig néptáncot. Milyen a kapcsolat e két tevékenység között?

– A két munka ugyanazokat a diákokat célozza, és óriási segítségére vannak egymásnak. Annak ellenére, hogy a mostani generációnak osztályfőnöke vagyok az iskolában, és tánctanára az együttesben, ez semmiféle akadályt nem jelent. Az iskolában magázódunk, a Kalákában tegeződünk, mert megértették, ezek csak formák, a munka a lényeges. A közösen eltöltött idő segít egymás jobb megismerésében, és ez mindig hasznára van a tanításnak is. A táncra való hajlam és az irodalom iránti fogékonyság más-más képességeket feltételez, így másként tudom megítélni egy-egy tanítványom irodalomórán elkövetett hibáit is. Azt gondolom, hogy a diákok mind tehetségesek valamilyen tekintetben, és nekünk tanároknak, főként a középiskolai tanítás során, segítenünk kell nekik megtalálni önmagukban ezt a tehetséget.

– Mesélj arról, hogyan lopta be magát a varrás, szabás, tervezés az életedbe?

– A tánc, az irodalom, a ruhavarrás, a kézműveskedés látszólag egymástól távol álló dolgok, az én életemben mégis egységet képeznek, mindenik által a szépséget keresem. A varróút és a kréta nyomaiban, az olló villanásaiban, a csipkék cikcakkjainak útvesztőjében, a

fodrok árnyékában, loknik sűrűjében, a versek gondolati útvesztőiben, egy-egy mozdulat ívében, a kopogások ritmusában folyton a dsidai szépet keresem..., és mivel mindig elillan a kezem alól, hát folyvást kergetem. Édesanyám varrónő, sokat dolgozott otthon, de nekem megtiltotta, hogy a varrógéphez nyúljak, azt akarta, továbbtanuljak; értelmiségi pályára szántak. Szót is fogadtam egy ideig, de amikor sehogy sem értette, hogy a táncázás ruháimat milyennek szeretném, titokban nekifogtam elkészíteni azokat. Amikor nem volt otthon, elővettem az anyagait, szabtam, varrtam. Sokszor végül az ő segítségével valósítottam meg az álmaim; legtöbbször rájött, tilosban jártam, és hogy ne menjen kárba az anyag, közösen helyrehoztuk azt, amit elkezdtem. Egyetemista koromban a saját tervezésű, kivitelezésű ruháimat sokan megírgyelték, így elkezdtem előbb ajándékba, majd rendelésre varrni. Anyukám mindig ott volt/van szakmai háttérként, ez nagy biztonságot ad. Szakmailag is lefedtem ezirányú érdeklődésem, elvégeztem 2001–2003 között a kolozsvári népfőiskola divattervezői szakát. A varrás szabadidős tevékenység számomra, és az anyukám lakásában kialakított műhelyben dolgozunk most már ketten. Az ötleteimet nagyon sok helyről merítem, mindig nyitott szemmel járok a világban, aztán hol egy színkombinációt látok meg, akár két egymás mellett álló autóban, hol egy vonalat a fák ágainak a kuszaságában. Van, akinek az adatott meg, hogy a szavakat használva mondja el önmagát, más a mozdulatok nyelvén beszél, én ruhákat költök. Természetesen a népi kultúra is nagyon inspirál. Alapvetően az, hogy a népi kultúrát nem másolni kell, hanem hozzáigazítani a mai világhoz. Ez a hitelesség legmagasabb foka. Legutóbb a széki viseletek hímzései ihlettek meg annyira, hogy egy egész kollekció született belőle, több divatbemutatón is láthatóak voltak ezek. Ez az én saját nyelvem, amin a legfolyékonyabban tudok beszélni, de nem szeretnék itt leragadni, ez csak egyetlen irányvonal a munkámban.

– Mit gondolsz arról, jól tenne-e a néptáncnak, ha iskolai tananyaggá válna?

– Úgy gondolom, a néptánc, a népzene – ugyanúgy mint más kiegészítő tevékenységgel – való foglalkozás pluszkészségeket épít ki a gyerekekben. Egy olyan világ kapuit nyitja meg a néptánc és -zene, ahová jó tartozni, és hozzájárul

Fotó: ANGVALOSI BEÁTA

Székely Melinda 1977. július 17-én született Szamosújváron. 1995-ben érettségizett a szamosújvári Petru Maior Elméleti Líceumban. 1996–2000: a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen, magyar-néprajz szakon végzett. Államvizsájában Élő tárgy – halott tárgy címmel Gazda Klára irányításával a választói Kallós Zoltán Múzeum mezősegi (választói) tárgyairól írt. 2000–2002-ben a BBTE Történelem és Filozófia Karán mesterizett. 2000-tól a Petru Maior Elméleti Líceumban magyar szakos tanár Szamosújváron. 2003-ban tett véglegesítő vizsgát a tanári pályán, 2007-ben a II. fokozatot szerzett, 2012-től I. fokozattal rendelkezik. 2012-től a hungarológiai doktori iskola doktorandusza.

a személyiség fejlesztéséhez. A test jobb koordinálása, a zenei hallás, a ritmus-készség fejlesztése mellett értékrendet is kínál, és ennek a megtanítása is célja kellene legyen mindazoknak, akik ezzel a kultúrával oktatóként foglalkoznak. A tánc által diktált tartás, a népdalszövegekből kiolvasott életfelfogás az, aminek el kellene jutnia a diákokhoz. El tudom ezt képzelni iskolai tananyagként, ahogyan ezt egyébként Magyarországon nagyon sok művészeti iskolában tanítják is. A diákok között e tekintetben, miszerint jár-e vagy sem néptáncra, van különbség, hiszen mondanom sem kell, hogy egy nyelvvel többet tud az, akit ez a kultúra foglalkoztat.

DÉNES GABRIELLA

Külföldi oktatási rendszereket ismerhet meg a gyimesfelsőlóki iskola

A gyimesfelsőlóki Domokos Pál Péter Általános Iskola hároméves Erasmus Plus ösztöndíjprogramban vesz részt, a diákok és pedagógusok ennek köszönhetően öt országba látogatnak el, külföldi oktatási rendszereket ismerhetnek meg, ugyanakkor szakmai és személyes ismeretségeket köthetnek. Az Európai Bizottság által létrehozott és támogatott Erasmus Plus programban a gyimesfelsőlóki iskolán kívül a magyarországi Jászberényi Gróf Apponyi Albert Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, az izlandi Grandaskóli, a spanyolországi Escola Josep Veciana, a németországi Alexandershule és a lengyelországi Szkoła Podstawowa im. Powstanców Wielkopolskich vesz részt. Az együttműködés keretében mintegy 125 gyermek kap lehetőséget arra, hogy ezeket a tanintézeteket végiglátogassa.

• Gyimesi táborozáson a különféle országokból érkező diákok

Háttérben a természettudományok

Máthé Zoltán programfelelős rámutatott: a pályázat egyik célja, hogy olyan korszerű programcsomagot dolgozzanak ki a természettudományok oktatásáról, amelyet Európa bármely országában használni lehet. A romániai iskolákban az egyik legkomolyabb probléma, hogy nagy hangsúlyt fektetnek például a magyar és a román nyelv oktatására, illetve a matematikára, miközben elhanyagolják a természettudományokat, holott a gyerekek kedvelik ezeket a tantárgyakat. A hazai rendszer nem ad lehetőséget arra, hogy kapcsolatot teremtsenek a különböző tudományágak között, a programcsomaggal így azt szeretnék megvalósítani, hogy a diákok összefüggéseiben vizsgálhassák a világot” – fejtette ki Máthé. Kitért arra is, hogy ősszel, amikor a Gyimesekben szerveztek táborot a program keretében, az elején felmérték a gyermekek tudását, a végén pedig újabb tesztet végeztek, hogy megtudják, milyen mértékben fejlődtek a diákok, ezt felhasználják a javaslatok kidolgozásában. Úgy tervezik, hogy az elkészült programcsomagot a csíkszeredai Apáczai Csere János Pedagógusok Házánál használhatnák

továbbképzésekre – amennyiben erre a minisztérium is engedélyt ad.

Diákbarát oktatási program

A projektnek hosszú távon széles körű gyakorlati hozadéka is van, az együttműködő tanintézetek ugyanis közös, diákbarát oktatási programot dolgoznak ki, amelyet a jövőben a hazai pedagógusok is használhatnak. Az első táborot tavaly szeptemberben tartották Gyimesfelsőlókon: a rendezvény a madárvilág kérdéskörét vette górcső alá. A diákok terepen végeztek megfigyeléseket, filmvetítésekben vettek részt, és beszámolókat tartottak. A program résztvevői azóta már Lengyelországba is ellátogattak, most januárban Spanyolországban, márciusban Németországban, májusban Izlandon, szeptemberben pedig Magyarországon találkoznak. Mind-egyik iskolából öt gyermek vehet részt az angol nyelvű táborokban, többségük 10–12 éves, a gyimesi csapatban ugyanakkor 13–14 évesek is vannak. Máthé Zoltán azt is elmondta: a Jászberényi iskolának – amellyel 2012-ben létesítettek testvérkapcsolatot –, illetve Koczka Tibor igazgatónak

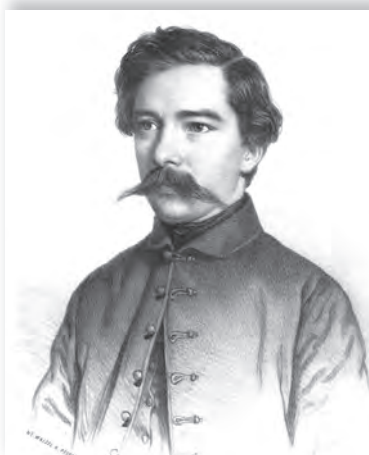
köszönhetik, hogy bekerültek a programba. A magyarországi tanintézet egyébként interaktív táblát és számítógépeket is adományozott a gyimesi iskolának. Az Európai Bizottságnak az oktatást, a továbbképzést, az ifjúsági szférát és a sportot támogató Erasmus Plus programja keretében egyébként 2014-től pályázhatnak általános iskolák. A gyimesfelsőlóki iskola névadója a csíksomlyói születésű Domokos Pál Péter (1901–1992) Széchenyi-díjas magyartanár, történész, néprajzkutató, a csángók történetének, kultúrájának kutatója. Az iskola oktatási-nevelési tevékenységei négy épületben zajlanak. „Az iskola a második otthonunk, és én megtaláltam a második otthonomat, ezt az iskolát, a Domokos Pál Péter Általános Iskolát. A Domokos Pál Péter Általános Iskola nemcsak otthonunk, hanem barátunk. Tanáraink tanácsadóink, akikre mindig számíthatunk” – olvasható az egyik diák véleménye az intézmény honlapján.

PÉTER BEÁTA

Arany János 200: a költőfejedelmet ünneplik Erdélyben

A költő szülővárosában, Nagyszalontán, valamint erdélyi és magyarországi helyszíneken is megemlékeznek Arany János születésének 200. évfordulójáról: a költőóriás 1817. március 2-án látta meg a napvilágot a hajdúvárosban. Az 1817. március 2-án született legnagyobb epikus költő szülőhelye, Szalonta már 2014-ben elkezdett készülni a jubileum megünneplésére, amelybe bekapcsolódik a hajdúváros önkormányzatán és különféle szervezeteken, intézményeken kívül egy helyi emlékbizottság is. A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) életre hívott egy országos Emlékbizottságot, amely már tavaly november 23-án megtartotta első találkozóját, feladata a tudományos rendezvények megszervezése, a különböző megemlékezések figyelemmel kísérése és információinak közvetítése. Egyébként a magyar Országgyűlés és az MTA 2017-et Arany János-émlékévvé nyilvánította tavaly márciusban, az emlékévv fővédnöke Lovász László, az Akadémia elnöke. Patócs Júlia, a nagyszalontai Arany János Múvelődési Egyesület (AJME) vezetője a sajtónak elmondta, egész évben tart a költő szellemiségét felelevenítő rendezvénysorozat: a programok láncszerűen kapcsolódnak egymáshoz, az ünneplésbe a helyi iskolák, szervezetek, egyházak is bekapcsolódnak, ugyanakkor nagyobb lélegzetű rendezvényekre is sor kerül, és az egyesület fogja össze az egész éves sorozatot – mondta el a sajtónak. Az Arany-émlékévet március 2-án, csütörtökön az MTA kihelyezett ülésével nyitják meg, délután istentiszteletet tartanak a református templomban, megemlékezt Arany egész alakos ülő szobránál a szoborparkban, a költő szülőházánál koszorúznak, a Zilahy Lajos Múvelődési Házban a nagyváradi Szigligeti Színház estje várja a közönséget. Március 3-án az iskola emlékezik, ahol a költő tanult és tanított: itt ve-

• 1817. március 2-án született Arany János, a költőfejedelem

tananyagból ismert és egyénileg kialakított, Arany költészetéről alkotott képet. December 20-ig lehetett jelentkezni a színház Bolond Istók – Nagyszalontától a Margitszigetig című pályázatára: a szervezők olyan munkákat kerestek, amelyek alapját tudják képezni egy 13–16 éveseknek szóló rendhagyó színházi irodalomórának, amelyet tavasszal tűz műsorára a Szigligeti Társulat.

tétkedőt tartanak, majd az egyesület szervez szavalóversenyt. A kezdeményezés nem új, hiszen immár huszadik alkalommal kerül sor rá, de idén kibővítettük, azok is jelentkezhetnek, akik bár személyesen nem tudnak jelen lenni Nagyszalontán, az internet segítségével bekapcsolódnának. Az egyesület elnöke azt is elmondta, hogy augusztusban ismét fontos eseménynek ad otthont a város, hiszen az Arany János Gimnázium szórványkollégiumát avatják fel a református egyház szervezésében. Patócs Júlia azt is elmondta, a szalontai ünneplés része az úgynevezett Arany-út is, ami tulajdonképpen egy turisztikai játék: arról szól, hogy aki teheti, látogassa meg Nagyszalontát, Debrecent, Nagykoröst és Budapestet – azokat az emlékhelyeket, ahol Arany János élt, dolgozott. A játék március 2-án indul, 2018. március 2-áig tart, nem kötelező az adott sorrendben látogatni a településeket, tehát kinek mikor van ideje és lehetősége, egy év alatt végiglátogathatja Arany életének színtereit. Bekapcsolódik az évforduló megünneplésébe a váradi Szigligeti Színház, a Nagyvárad Táncegyüttes, az Arany-évforduló kapcsán az együttes bihari népi táncokat is be szeretne építeni a *Hídavatás* című összeállításba, az előadás inspirációs forrása Arany balladaköltésze, célja pedig, hogy árnyalja az iskolai

tananyagból ismert és egyénileg kialakított, Arany költészetéről alkotott képet. December 20-ig lehetett jelentkezni a színház Bolond Istók – Nagyszalontától a Margitszigetig című pályázatára: a szervezők olyan munkákat kerestek, amelyek alapját tudják képezni egy 13–16 éveseknek szóló rendhagyó színházi irodalomórának, amelyet tavasszal tűz műsorára a Szigligeti Társulat.

Hírösszefoglaló

A magyar nyelv egyik legnagyobb ismerője, a ballada Shakespeare-je

Arany János Nagyszalontán született 1817. március 2-án, Budapesten hunyt el 1882. október 22-én. Költő, tanár, újságíró, a Kisfaludy Társaság igazgatója, a Magyar Tudományos Akadémia tagja és főtákarója volt, a magyar irodalom egyik legismertebb és legjelentősebb alakja. A legnagyobb magyar balladaköltő, ezért nevezték a ballada Shakespeare-jének, vállalt hivatala miatt a szalontai nótáriusnak, de szülővárosában – vélhetően természete miatt – a „hallgati ember” titulussal is illették. Az anyagi javakban nem dúskáló családi háttér ellenére olyan nagy és sokoldalú szellemi műveltségre

tett szert, hogy a latin, a görög, a német, az angol és a francia irodalom remekeit eredetiben olvasta, és jelentős fordítói munkát is végzett. Kiemelkednek Shakespeare-fordításai. Ő a magyar nyelv egyik legnagyobb ismerője, páratlanul gazdag szókincssel rendelkezett. Műveiben 60 ezer körüli egyedi szót használt, ezzel messze fölülmúlta költőtársait. Irodalmi pályafutása 1845-ben *Az elveszett alkotmány* című szatirikus eposssal indult, de igazán ismertté az 1846-ban készült elbeszélő költeménye, a *Toldi* tette. Az 1848–49-es forradalom és szabadságharcban nemzetőrként

részt vett, majd a Szemere Bertalan által vezetett belügyminisztériumban volt fogalmazó. A bukást követően Nagykorörsre költözött, ahol 1851 és 1860 között tanári állást vállalt. A Kisfaludy Társaság igazgatójának választotta, és Pestre költözött. A kiegyezés idején a magyar irodalmi és a politikai élet meghatározó képviselője. Petőfi Sándor kortársa és barátja is volt egyben. A már egyébként is gyengélkedő népi költőfejedelem 1882. október 15-én egy Petőfi-szobor-avatáson fázott meg, és az azt követő tüdőgyulladásban hunyt el 65 éves korában.

A Légy jó mindhalálíg mint fe

A *Légy jó mindhalálíg* című Móricz Zsigmond-regényből készült musicalt mutatta be a január 14-én a Kolozsvári Állami Magyar Színház. Kocsák Tibor és Miklós Tibor zenés darabjában 29 gyermekszereplő lép színpadra. Visky András, a színház művészeti vezetője felidézte, Móricz nem gyermekkönyvnek szánta a regényt, és a kolozsvári színház sem csak gyerekekre

2017. január

Halálig musical felkiáltás

számít a nézőterén. Béres László rendező szerint felkiáltásnak szánták az előadást, hogy hagyják a felnőttek gyermekként élni a gyermekeket, ne akarjanak időnap előtt felnőttet faragni belőlük. Kiemelte, a társadalom gyakran megkérdőjelezi azokat az emberi értékeket, amelyeket a főhős képvisel. Címlapunkon a Nyilas Misit alakító Ábrahám Gellért látható.

FOTÓK: BIRÓ ISTVÁN

2017. január

Beszélgetés Nagy B. Szilárd kolozsvári gyógypedagógussal

Nem ismerik (el) kellőképpen a gyógypedagógusi munkát

– *Hogyan lettél gyógypedagógus? Meséld kicsit a pályaválasztásról.*

– Gyermekkoromban a „mi leszel, ha nagy leszel” kérdésre valószínű, hogy nem a gyógypedagógus volt a válasz, hanem valami még „konkrétabb” foglalkozás. A téma iránti érdeklődésemet nagymértékben meghatározta a középiskolám szellemisége, unitárius teológiai osztályban kiemelten az emberi

nagyobb kihívás, mint szaktanárnak lenni. Hogyan hatnak rád a rendszer okozta egyenetlenségek, hiányzó vagy fölöslegesnek tűnő szabályzatok?

– A gyógypedagógusi munkakör hazai viszonylatban még nem kellőképpen (el)ismert. Azt tapasztalom, hogy az oktatási rendszerünk nagymértékben teljesítményorientált. Azok a gyermekek, akik valamilyen okból

– *Fontos vezető szerepet is vállalsz, a romániai magyar gyógypedagógusokat tömörítő egyesületnek (RMGYE) vagy az elnöke. Mit jelent, mivel jár ez a munka?*

– A Romániai Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete legfőbb célja, hogy különböző magyar nyelvű szakmai fórumokat, továbbképzéseket, konferenciákat szervezzon. Ezeken az eseményeken a gyakorlatra próbáljuk

• Mindennapok a kolozsvári Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolájában

értékekre tevődött a hangsúly – ez erősítette otthonról hozott szociális érzékenységet. Környezetem „jó papot” látott bennem, így formálódó énem a közösségi munka felé terelődött. A teológiára való sikertelen felvételim után (és úgy gondolom ez volt a pályaválasztásom sorsdöntője) egy évig helyettes tanárként dolgoztam, ami egy teljesen új világot jelentett: olyan szerepben próbálhattam ki magam, amit addig más szemszögből volt alkalmam meg tapasztalni. Ez, illetve egy, a szakmában már tapasztalt ismerősöm tanácsa indította el bennem a továbbgondolkodást és döntést: a teológiai felvételi helyett a gyógypedagógia szakra jelentkeztem. Most a több mint tízéves szakmai tapasztalat alapján állíthatom, hogy jó választás volt, hiszen kihívással teli, gyakorlatias a munkám.

– *Romániában gyógypedagógusnak lenni – talán megkockáztatom – kicsivel*

kifolyólag nem tudnak együtt haladni a többivel, lemaradnak. Itt jönne a gyógypedagógusi segítség – legyen az a speciális oktatási rendszerben vagy a normál oktatási rendszer keretein belül. Sokszor tapasztaljuk, hogy a törvényeket, szabályzatokat kidolgozók meg akarnak felelni egy-egy nyugati mintának, és nem veszik figyelembe a hazai helyzetet, lehetőségeket. Egyenlőtlennek és sokszor logikátlanul látom az oktatási rendszerben történő változásokat. Rengeteg példát lehetne hozni ennek bizonyítására. Egyszerűbb, átláthatóbb, az elméleti alap és a gyakorlat valós kiegészülésén alapuló törvényekre lenne szükség. Nálunk nemcsak az kihívás, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek foglalkozzunk, hanem az is, hogy a rendszerben megtaláljuk a legoptimálisabb módot arra, hogy ezt tenni tudjuk.

tenni a hangsúlyt. Értem ezalatt, hogy például olyan képzéseket szervezzünk, amely elvégzése után a szakember már másnap hasznosítani tudja az ott elsajátított módszereket, eljárásokat. Nagy hiány van a magyar nyelvű továbbképzések terén, ugyanakkor a gyógypedagógusi munkakörrel kapcsolatos kérdések iránt is van érdeklődés. Fontos számunkra, hogy a normál oktatásban dolgozó pedagógust is megszólítsuk, tanácsokat adjunk neki a sajátos nevelési igényű gyermekek problémáit illetően. Ezt próbáljuk pótolni lehetőségeink szerint. Az egyesületi munkát a szabadidőmben, önkéntesen végzem (pályázatírás, programok megszervezése, elszámolás, stb.), akárcsak e munkát segítő kollégáim is.

– *A romániai integrációs törekvésekről sokan tudnak, de amennyire tudom, a közvélemény eléggé negatív mind a*

pedagógusok, mind oktatási intézmények és sok szülő részéről is. Milyen esélyei vannak a fejlődésre, a továbbtanulásra Romániában egy speciális nevelési igényű gyermeknek?

– Erre a kérdésre is azt tudom felel-

„Sokszor tapasztaljuk, hogy a törvényeket, szabályzatokat kidolgozók meg akarnak felelni egy-egy nyugati mintának, és nem veszik figyelembe a hazai helyzetet, lehetőségeket. Egyenlőtlennek és sokszor logikátlannak látom az oktatási rendszerben történő változásokat.”

ni, hogy vannak törvénykezések, de a gyakorlat az esetek többségében mást mutat. Nagyon szépen hangzik, hogy integráció – befogadjuk a sajátos nevelési igényű gyermeket, de a feltételek nem mindig adóttak. Bánfalvy Csaba szóhasználatát szeretem nagyon a helyzet jellemzésére – integrációs cunami. Meg is jelent pár éve egy hasonló című tanulmánykötet, érdemes elolvasni. Nálunk sem történik ez a folyamat a maga természetes módján, hanem sokszor erőltetve, előzetes felmérések hiányában. Formailag és statisztikailag megvalósult a különböző adottságú gyerekek együtt képzése, viszont a tanulási vagy viselkedési nehézségeket mutató gyerekek képzéséhez szükséges speciális feltételek (tárgyi környezet, adekvát pedagógiai módszerek, pedagógiai tudás, a többi gyerek és szülő, valamint a pedagógusok elfogadó attitűdje

stb.) nem adóttak az integráló iskolákban. Szóval van még mit fejlődni ezen a téren fokozatosan, szem előtt tartva azokat a tényezőket, amelyek a megfelelő ellátást biztosíthatják a gyermek számára. Azok a gyermekek, akik a normál oktatási rendszerben nem tudnak megfelelően fejlődni – pl. kommunikációs gát a hallássérült gyermekek esetében – azok számára ideális a speciális oktatási rendszer. Itt megvannak azok a tárgyi feltételek, pedagógiai speciális módszerek, amelyek segítségével esélyük van a továbbtanulásra és olyan pálya felé irányíthatóak, amelyek az adottságaiknak megfelelnek.

– Milyen a tapasztalatod az óvodapedagógusokkal, tanítókkal és szaktanárokkal való együttműködéssel kapcsolatban?

– Az elmúlt évek során az egyesületünk az óvodapedagógusoknak, tanítóknak szervezett minikonferenciákat, illetve képzéseket a sajátos nevelési igény témakörében. Ezekre mindig volt érdeklődő, a téma iránt nyitott pedagógus. Ősztől a velük való kapcsolatot személyesen még inkább erősíthetem, a gyakorlatban is tapasztalhatom az integráció megvalósulásának mikéntjét, hiszen a normál oktatásban tanuló, legtöbb esetben tanulási nehézségekkel küzdő gyermekekkel foglalkozom. Azt tapasztalom, hogy a pedagógusok többsége nyitott a téma iránt, viszont nehezebb a differenciálást bevezetni az egyes gyermekek esetében, hiszen az a tanítónak eleve pluszenergiát, időt jelent, és úgy gondolom, hogy valós eredményt elérni, sikerélményt biztosítani csak együttműködve lehet.

– Milyen Nagy B. Szilárd, és mit tesz, ha nem dolgozik?

– Nehezen tudom elképzelni a mindennapjaim gyermekek nélkül, folyton velük vagyok iskolában, de otthon

is, hiszen egy óvodás és egy elemi osztályos kislány édesapja vagyok. A családi szerepekörök sem szokványosak nálunk, én vagyok többet a lányokkal, rengeteget játszunk, mindennapos a meseolvasás, mert a gyerekkönyvek a kedvenceim. Szeretem a

• Nagy B. Szilárd: több apró pillanatból tevődik össze a munkám szépsége

kézműveskedést, igazi flow-élményt nyújt egy-egy ilyen alkalom. A konyhában is sok időt töltök, szeretek sütni-főzni, új ízeket, recepteket kipróbálni. Nem szeretem a zsúfolt helyeket, főleg tárgyakat. Szeretek operatív lenni, megoldani mihamarabb a problémát.

– Mit érzel a legszebbnek a munkádban? Van-e pedagógusi hitvallásod?

– Nem tudnék kiemelni egy dolgot. Úgy érzem, hogy több apró pillanatból tevődik össze a munkám szépsége. Olyan apró örömök ezek, amelyek nagyon tudnak motiválni, elősegítik a további tervezést és gondolkodást, majd az ötletek kipróbálását és sikerre vitelét. Fontosnak tartom a munkámban a humort, a közvetlenséget, mivel olyan eszközök, amelyek szerintem nélkülözhetetlenek a saját és tanítványaim sikerélményéhez. Ha ez működik, akkor egyet léptünk előre.

BIRTA-SZÉKELY NOÉMI

Nagy B. Szilárd 1981. október 6-án született a Hargita megyei Homoródlalmáson. Középiskolai tanulmányait a székelyszeresztúri Unitárius Gimnáziumban végezte, majd az egyetemi alapképzést a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Pszichológia és Neveléstudományok Kar gyógypedagógia szakán, ahol később mesteri tanulmányokat folytatott. A Romániai Magyar Gyógypedagógusok Egyesületének jelenlegi elnöke. A Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Iskolája által kihelyezett fejlesztő pedagógusként dolgozik a kolozsvári Báthory István Elméleti Liceumban.

További fejlesztéseket eszközölne a Beszterce-Naszód megyei szórványkollégiumok működtetője

Bővítéseket tervez a Bástyá Egyesület

Nem apad ki a tervekől a Beszterce-Naszód megyében két szórványkollégiumot is működtető Bástyá Egyesület, Vicében és Magyardécsében egyaránt javítanának az összesen 43 mezősgéi és csángó bentlakó életkörülményein.

Fotók • BÁSTYÁ EGYESÜLET

azonban az összekalapozott pénzből a vicei bentlakás épületének első részletét fizették ki, ugyanis végre sikerült megvásárolni az ingatlant.

A saját épület elengedhetetlen a helyhiánnyal küzdő egyesület számára, magyarázza Kerekes Zoltán, rámutatva, hogy a vicei gyerekek létszámának folyamatos csökkenése, illetve a környékbeli magyar iskolák megszűnése miatt egyre több bentlakót kell fogadni, ami további fejlesztéseket feltételez. Pályázati pénzt ráadásul csak saját tulajdon bővítésére lehet igényelni, teszi hozzá. „Az elemiben évről évre nehezebb az öt különálló osztályt fenntartani, és örülnénk, ha ezt legalább az 5–8. osztályban sikerülne hosszabb távon biztosítani” – részletezi a vicei helyzetet az egyesület elnöke.

„Hazajárnak” a gimnazisták

Az egyesület ráadásul az elemisták és gimnazisták mellett a nyolcadik osztályt befejező „vén diákokról” is gondoskodik, vállalva, hogy szülői támogatás hiányában biztosítja a továbbtanulásukat. A Bástyá gondnokságában álló 15 fiatal között egy egyetemista is van, a szociális munkás szakon lévő csángó fiú a kapott támogatásért cserében hétfőként az egyesület szórványbeli tevékenységét segíti. A középiskolások ellátásának biztosítását az azokat befogadó oktatási intézmények segítségével oldják meg: a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumban a jól működő keresztszülőprogram, a gyulafehérvári római katolikus gimnáziumban az egyház, míg a székelyudvarhelyi szakközépiskolákban a Nemzetstratégiai Kutatóintézet (NSKI) segítségével. Előfordul, hogy ők is Vicébe „járnak haza”, így Kerekes Zoltán szerint egyre sürgetőbb a bentlakás tervezett manzárdosítása. A Gergely István (Tiszi) egykori csíksomlyói plébánostól használatba kapott, most pedig megvásárolt épület elé játszótér is szeretnének a gyerekek számára, a tervezett fejlesztéseket pályázati pénzből finanszíroznák.

Magyardécsében is szervezkednek

A vicei Dsida Jenő Általános Iskola oktatói által 2006-ban létrehozott Bástyá Egyesület azzal a céllal jött létre, hogy moldvai csángó gyerekekkel gyarapítsa az egyre csökkenő gyereklétszámot, ezáltal biztosítva a tanintézet fennmaradását. Az egyesület tagjai évek óta rendszeresen ellátogatnak a moldvai csángó falvakba, és elsősorban szegénysorú gyerekek magyar nyelven való tanítását, ellátását, gyógykezelését, utaztatását vállalják. A tízévnyi működés során a vicei szórványkollégium feladata lett az is, hogy magyar nyelvű oktatást biztosítson a Mellyes völgye, valamint a Bethlen és Szászlekence közötti térség

„A saját épület elengedhetetlen a helyhiánnyal küzdő egyesület számára, magyarázza Kerekes Zoltán, rámutatva, hogy a vicei gyerekek létszámának folyamatos csökkenése, illetve a környékbeli magyar iskolák megszűnése miatt egyre több bentlakót kell fogadni, ami további fejlesztéseket feltételez.”

A magyar kormány által nemzeti jelentőségű intézményként normatív támogatással fenntartott egyesület jelenlegi szálláshelyei egyre szűkebbnek bizonyulnak, így kénytelenek bővítési munkálatokat eszközölni. Budapest a Bethlen Gábor Alapból erre a tanévre eredetileg 20 millió forintot utalt ki a vicei és magyardécsi magyar iskolák fennmaradását biztosítani hivatott egyesület számára, az összeget pedig a romániai béremelések miatt később újabb 3 millió forinttal egészítette ki. Kerekes Zoltán egyesületi elnök szerint ez a pénzalap elegendő is lenne a 27 millió forintos költségvetéssel rendelkező Bástyá Egyesület számára, mint fogalmaz, a maradék 4 millió forintot rendszerint sikerül „összekalapozni”. Idén

bezárt tanintézetei miatt román iskolába kényszerülő magyar gyerekek számára. 2010 óta az egyesület Magyardécsére is kiterjesztette tevékenységét.

Beszterce-Naszód megye legnagyobb magyar többségű településén a helyi iskola oktatói által létrehozott Schola Alapítvány kérte a segítségüket, valamint a megyében egyetlen magyar vezetésű árpástói önkormányzatban lettek partnerre. Utóbbi felvállalta, hogy a községhez tartozó 5–8. osztályos décsi iskola emeletén 20–40 férőhelyes bentlakást alakít ki a más mezősgéi, illetve moldvai településekről érkező gyerekek számára. A cseresznyéről és

gyümölcsöseiről híres településen jelenleg 12 mezősegi és moldvai gyerek tanul, a tervek szerint ők ősztől költöznek át az új szórványkollégiumba a jelenlegi bérelt épületből. Addig azonban még számos munkát van hátra a mintegy kétmilliárd lejes beruházásból, melybe lehetőségei szerint a Bástyá Egyesület is próbál besegíteni. „Annyi pénzt soha nem fogunk kapni, hogy az összes terünkre elég legyen” – mondja Kerekes Zoltán, aki szerint azonban növeli bennük a hitet az a tény, hogy egyre többen próbálják segíteni a munkájukat.

Adományokat hozott az angyal

A segítőszándék leginkább karácsony tájkán nyilvánul meg, mikor számos közösség és magánszemély szokott gyűjtést szervezni a Bástyá Egyesület számára. Az elmúlt hónapban nem várt gyakorisággal tért be az angyal a vicei és magyardécei szórványkollégiumokba, Kanadától Kolozsvárig, Angliától Kozárvárig számos helyről kaptak ado-

„A cseresznyéjéről és gyümölcsöseiről híres településen jelenleg 12 mezősegi és moldvai gyerek tanul, a tervek szerint ők ősztől költöznek át az új szórványkollégiumba a jelenlegi bérelt épületből. Addig azonban még számos munkát van hátra a mintegy kétmilliárd lejes beruházásból, melybe lehetőségei szerint a Bástyá Egyesület is próbál besegíteni.”

mányokat. Kerekes Zoltán szerint meg is lepődtek a sok csomagon, főleg, hogy idén először a környékbeli román közösség részéről is érkezett adomány egy a Facebookon szerveződő bethleni csoporttól, de beszerzői és szászlekencei vállalkozók is segítettek.

A bethleni adományozók képviselői ráadásul a szórványkollégiumokban tett látogatás után el is kötelezték magukat, mint mondták, ezután rendszeresen, húsvétkor és jövő karácsonykor is viszatérnének a névre szóló csomagokkal. „Megköszönték az élményt, és jelezték, hogy a jövőben is segítenének” – mesélte

Kerekes Zoltán, aki nem sejtí, hogy a román közösség tagjai hogyan szerezhetek tudomást munkájukról, hiszen nem népszerűsítették tevékenységüket. Akciójuk amiatt is meglepő, mert az alig hatszázalékos magyarsággal rendelkező észak-erdélyi megyében ritka, hogy a többségi közösség magyar gyerekeket támogasson.

Ők is segítenek

A hagyományos adományozók – Zabolai Sándor kozárvári református lelképásztor és Bányai József kolozsvári ügyvéd – is szervezett gyűjtést a téli ünnepekkor a vicei és magyardécei bentlakók számára, ahogy a helyi, illetve környékbeli települések – Apanagyfalu, Magyarborzás, Tacs – magyar közösségei is összejártak azért, hogy szebbé tegyék a szegény sorsú gyerekek karácsonyát. Előbbi településeken gyűjtést, utóbbin karácsony másodnapján jótékonysági bált rendeztek, annak a bevételét ajánlották fel a Bástyá Egyesületnek, de a rendszeres támogató adventista közösség segítsége sem maradt el. „Minden évben kapunk adományokat, de idén különösen sok érkezett” – mesélte Kerekes Zoltán, aki szerint sok édességcsomagot ki sem osztottak, későbbi időpontokban lepik majd meg velük a gyerekeket.

Az adományozók közül sokan tartós élelmiszerekkel, befőttel, mások tisztálkodási és tisztítószerekkel segítettek az egyesület tevékenységét, de a legtöbben gyümölcsöt és édességet, illetve életkorra és nemre való tekintettel összeállított, névre szóló „cipősdobozt” küldtek. De a sok szaladgálás, futballozás miatt mindig hiánycikknek számító lábbeli is bőven akadt a zsákokban, ahogy sokan küldtek ruhaneműt is. Az egyesületi elnök szerint ebből érkezik a legtöbb, így kiválogatják, és a túl kicsinek bizonyuló gyerekruhák, illetve a felnőttholmikkal a szegény sorsú gyerekek családjait segítik Mezőségen és Moldvában egyaránt. Idén főleg egy visai családnak jutott az adományokból, ahol a több mint tíz gyerek közül hétnek az oktatását és ellátását a Bástyá Egyesület biztosítja. „Érezzék ők is, hogy karácsony van” – fogalmazott Kerekes Zoltán.

„Tenniük kell saját érdekükben”

Méretüktől függetlenül az adományok is jelentős segítségnek bizonyulnak a két szórványkollégiumban lévő közel félszáz gyerek napi ellátását, ruháztatá-

sát biztosító egyesület számára, hiszen ezek által is csökken az e célra fordított kiadás. A civil szervezet az egyesületi elnök szerint havi 2500-3200 lejt költ a két bentlakás lakóinak az ellátására. Bár az adományok is adnak egyfajta biztonságot, Kerekes Zoltán szerint nem jelennek áthidaló megoldást a számos más erdélyi szórványkollégiumhoz hasonlóan év elején rendszerint pénzhiánnyal küzdő egyesület számára.

A magyar kormány által a Bethlen Gábor Alapból biztosított normatív támogatás ugyanis márciusig rendszerint elfogy, év elején már csak a januári bérek és különböző illetékek kifizetésére futja, és az áprilisban várható újabb pályázati pénzig alternatív forrásokat kell keresni. Az átmeneti időszak a gyerekeket nem érinti, első sorban az alkalmazottak látják kárát, mondja a Bástyá Egyesület elnöke, aki szerint nem is lehet elvárni, hogy az összes kiadást a magyar kormány állja, a helyieknek is tenniük kell valamit saját érdekükben.

PAP MELINDA

**Beszélgetés Szlahotka-Gödri Istvánnal,
a Bihar megyei Borson tanító mérnökkel, szakoktatóval**

A szakiskola sokszor „negatív előjelű”

– *Mióta tevékenykedik szaktanárként?*
– Teljesen véletlenül keveredtem ide, soha meg sem fordult a fejemben, hogy valaha tanítanom kéne. Aztán 2012 tájékán megkerestek a borsi Tamási Áron Mezőgazdasági és Ipari Szakképző Iskolából, hogy nincs-e kedvem elekt-

elektronikát és távközlést tanultam, ezt végeztem, ilyen diplomával azonban nem taníthatok elektrotechnikát, csak mint szakképesítés nélküli tanár. Ennek a szakmai elismertség hiánya mellett anyagi vonzata is van, hiszen arányaiban kisebb a fizetésem, mintha szaktantárgyat oktatnék.

– *Mit tanít a borsi szakképző iskolában?*

– Gyakorlatilag mindent, ami az elektromossággal összefügg. Kilencedik osztályban az elektromosság alapjaival kezdünk: méréstechnikát tanulunk, a mérőműszerek használatát (pl. multiméter, oszcilloszkóp, jelgenerátor) elemezzük, ezután elkezdünk inezni, paneleken alkatrészeket kicserélni, valamint alap villanszereleési áramköröket készíteni. Tizedikben jönnek az elektronika alapjai: az analóg és a digitális eszközök feltérképezése, elektronikai áramkörök építése, tranzisztor, dióda, logikai áramkörök és az integrált áramkörök. Emellett megtanuljuk, hogyan kell különböző fizikai mennyiségeket megmérni, illetve az átalakítók felépítését is tanulmányozzuk. A következő évben az automatizálással kezdünk, majd az irányítástechnika alapjait, a számítógépek felépítését, valamint az operációs rendszereket tanuljuk. Az érettségi évében a számítógép-hálózatok, a biztonsági rendszerek és a karbantartási ismeretek kerültek be a tantervbe. Ezenkívül kilencedik és tizedik osztályban évi 3 hét, 11.-ben és 12.-ben évi hét hét szakmai gyakorlaton vesznek részt a diákok. Ilyenkor különböző, elektromossággal foglalkozó cégeknél vezetik be őket a szakma

rejtelseibe, illetve itt kamatoztathatják a már meglévő tudásukat „élesben” is.

– *Mi motiválta, hogy tanári pályára lépjen?*

– Mint már az előbb is mondtam, soha nem terveztem azt, hogy valaha is tanár leszek, az élet azonban mást hozott, így kerültem erre a pályára. Óriási szerencsém volt ugyanakkor azzal, hogy a borsi iskolába kerültem. Itt ugyanis egy nagyon jó, kedves, fiatalos csapatnak lettem a tagja, akikkel nagyon könnyen szót értettem. Ez már önmagában hatalmas motivációt jelentett ahhoz, hogy jó kedvvel vágjak bele a tanításba, a lelkesebbem pedig mind a mai napig tart.

– *Szaklíceumi tanárként dolgozik. Hogyan látja, miben különbözik a munkája egy elméleti líceumi tanártól?*

– Szeretném leszögezni, hogy elsősorban továbbra is mérnöknek tartom magam, aki megpróbálja megmutatni a diákoknak azt, hogy a mérnöki pálya is járható út lehet. Sajnos nagyon gyenge a természettudományok tanítása az általános iskolában, főleg a fizika és a kémia terén, így a gyerekek nem is tudják azt, hogy milyen lehetőségek állnak előttük. A fiatalok nincsenek tisztában azzal, hogy mit is csinál pontosan egy mérnök, illetve a kereseti lehetőségekről sem sokat tudnak. Nagy gond ugyanakkor az is, hogy otthonról sem kapnak elegendő információt, hiszen a szülők részéről óriási a nyomás, mindenki elméleti líceumba akarja járatni a gyerekét, és mivel komolyabb vizsga nélkül bejuthatnak a líceumokba, sajnos nem a szakoktatást választják. Ez nagyon sok esetben hibás döntésnek bizonyul. Sokan bár elvégzik a 12. osztályt, leérettségizniük nem sikerül, szakmai tudásuk pedig sincs. Ilyenkor eluralkodik a pánik, hogy az éppencsak felnőtt gyerek mit is kezdjen az életével. Érdemes tudni, hogy a szakoktatás két helyen működhet: szaklíceumban és szakiskolában. Az első tulajdonképp ugyanaz, mint bármelyik elméleti líceum, annyi különbséggel, hogy a gyermekek megkapják a lehetőséget arra, hogy

• **Szlahotka-Gödri István:** „Megpróbálom megmutatni a diákoknak, hogy a mérnöki pálya is járható út lehet.”

ronikát és az ezzel összefüggő tantárgyakat oktatni. Fontos tudni, hogy hatalmas hiány van a tanügyben szaktanárokból, magyar anyanyelvűekből meg pláne. Ennek tudatában vállaltam el a felkérést bő öt éve. Ide tartozik az is, hogy a hazai törvények egyáltalán nem támogatják ezt a típusú oktatást, meg van pontosan határozva, hogy mely tantárgyakat milyen képesítéssel lehet tanítani. Egyetemi éveim alatt

Szlahotka-Gödri István elektrotechnikai egyetemet végzett a nyolcvanas évek elején Temesváron, majd a szakmájában kapott állást a kilencvenes évek derekáig. Ezután közel húsz éven át magánvállalkozóként tevékenykedett mint garanciális elektronikai cikkek javítója. 2012-ben óriási fordulatot vett az élete, hiszen felkérték, hogy tanítson a borsi Tamási Áron Mezőgazdasági és Ipari Szakképző Iskolában. Miután a Nagyváradi Egyetemen elvégezte a pszichopedagógiai modult, bele is vágott az új feladatba.

a választott szakma alapkompenciáit elsajátítsák. Már ezzel nagyon könnyen el tudnak helyezkedni szakmán belül abban az esetben, ha nem gondolnak a továbbtanulásra. Aki mégis szeretné továbbképezni magát, az ugyanúgy mehet egyetemre, mint az elméleti líceumból kikerülő társaik, hiszen a tananyag megegyezik mindkét esetben. Ezenkívül a 12 év elvégzése után egy úgynevezett szakmai vizsgát is tehetnek, ami az Európai Unió területén belül biztosítja a lehetőséget magasabb fizetés elérésére. Ezzel szemben a szakiskolai képzés csak három év, amely bár szakmát biztosít, érettségit nem. Aki azonban ennek befejezése után tovább szeretne tanulni, az minden további nélkül megteheti, ha még két évet rászán arra az életéből arra, hogy leérettségizzen.

– *Vidéki iskoláról lévén szó, terhet jelent az ingázás a megyeközpont és a község között?*

– A borsi iskolát nem igazán nevezhetjük vidékinek, mivel a megyeközponttól alig 10 kilométerre található, a nagyvárad közszállítási vállalatnak pedig óránként van járata a község és a város között. Így a nagyváradiak számára nem okoz gondot a közlekedés megoldása. Az egyéb falvakból származó tanulók számára azonban kicsit bonyolultabb eljutni az iskolába: ők először valahogy be kell jöjjenek Nagyváradra, ahonnan busszal viszik őket a tanintézetbe. A borsi polgármesteri hivatal ingyen és bérmentve biztosít iskolabuszt a helyi tanintézetben tanulók számára, azaz a szülőknek semmibe nem kerül a fiatalok utaztatása a megyeközpont és Bors között.

– *Átlagosan mekkora egy osztály létszáma, illetve kik azok, akik ebbe a szaklíceumba jelentkeznek?*

– A létszám az alsó határon mozog, 15-20 fő között egy-egy évfolyamon. Leginkább a Nagyváradhoz közeli falvakból származó gyermekekből állnak össze az osztályok, de amióta átadták az iskola új épületét, már a megyeközpontból is van érdeklődés. Szaklíceumokba olyan gyerekek jönnek, akiket érdekel a szakma és szeretnének tanulni, míg szakiskolába inkább olyanok jelentkeznek, akiknek a tanulás nem a szívük csücske. Nálunk kertészeti szak van az iskolában, ott az érdeklődés igen nagy, mivel az uniós támogatások eléréséhez szükséges a szakirányú végzettség.

– *Mi a következő lépés miután befejezik a diákok a tanulmányaikat? Van továbbtanulási lehetőség vagy egyből a munka mezejére lépnek?*

– Akiknek nem sikerül leérettségizniük és nem gondolkodnak a továbbtanuláson, azok szinte rögtön találhatnak maguknak munkát; általában felveszi őket az a cég, ahol szakmai gyakorlatukat töltötték, hiszen ott már ismerik őket, bejáratosak és nem szükséges

„A szülők szemében a szakiskola negatív előjellel jelenik meg, oda csak »olyan« diákok kerülnek be, akik semmi másra nem jók. De ha egy kicsit objektíven fel tudnák mérni gyermekeik képességeit, és odafigyelnének arra, hogy mit is tanul a gyermek, illetve sarkallnák arra, hogy minél jobban sajátítsa el az ott tanított szakmát, akkor nemcsak »olyan« felnőtté válnának.”

őket betanítani. Vannak viszont olyanok is, akik sikeresen leteszik a záróvizsgát, és lehetőségük van dönteni a továbbtanulás és a munka között. Ilyenkor nagyon sok esetben a meghatározó tényező a pénzhíány: ugyan a gyermek nagyon szívesen tanulna tovább, de gyengébb érettségi eredményei miatt nem jut be államilag támogatott helyre, a szülők pedig képtelenek finanszírozni a magas tandíjat. Már ha finanszírozni akarják. Merthogy általában nem egy jól bevett családi modell a továbbtanulás ezeknél a falusi családoknál, ők inkább a gyors elhelyezkedést tartják fontosnak.

Emellett a szülők szemében a szakiskola negatív előjellel jelenik meg, oda csak „olyan” diákok kerülnek be, akik semmi másra nem jók. De ha egy kicsit objektíven fel tudnák mérni gyermekeik képességeit, és odafigyelnének arra, hogy mit is tanul a gyermek, illetve sarkallnák arra, hogy minél jobban sajátítsa el az ott tanított szakmát, akkor nemcsak „olyan” felnőtté válnának. Sokszor ez a motiváltság azonban teljesen hiányzik, így a gyermekeknek nem sikerül

leérettségizniük sem, és bár ugyan munkát találnak, az életben elismertséget nem.

– *Mit tanácsolna azoknak a diákoknak, akik a villanyszerelői szakmát szeretnék választani, mi kell ahhoz, hogy igazán jó szakemberré váljanak?*

– A képzés célja az, hogy a diákok megismerkedjenek a villamossággal, az elektronikával, az automatizálással és a számítástechnikai berendezések világával. Ezek mind olyan dolgok, amelyeket érzékszerveinkkel nem tudunk felfogni. Éppen ezért nagyon nehéz egy 14 éves gyerekkel megértetni azt, hogy mi a villamos feszültség vagy a villamos áram; ennek köszönhetően rengeteg gyakorlatot kell elvégezni előttük, valamint elvégeztetni velük. Véleményem szerint a türelem, a kitartás és a kézügyesség a három elengedhetetlen eleme a szakma elsajátításának. Vegyünk csak egy példát, a cinezést. Két vezeték helyesen összecinezni nem egyszerű feladat és nem is sikerülhet egyből tökéletesen. Azonban ha az ember elég kitartó, van türelme elvégezni a munkát és egy kis kézügyességgel is megáldotta a sors, akkor előbb-utóbb sikerülni fog, egy idő után pedig már rutinszerűen, komoly erőbefektetés nélkül meg tudja oldani a feladatot. Lépésről lépésre pedig minden ilyen, elektromossággal kapcsolatos feladatot el lehet végezni eme három készség birtoklásával és alkalmazásával. Annyit még mindenféleképpen megjegyeznék, hogy a szaklíceum nem egy szakmára képezi ki a tanulókat, erre a szakiskola való. Itt tulajdonképpen megmutatjuk a gyermekeknek azt, hogy az iskola profilja szerint milyen szakmák vannak az adott ágazatban. Az iskola feladata az, hogy alapokat nyújtson, megtanítsa az elméleti részeket, megismertesse az adott szakma kellékeit. Aki sikeresen elvégez egy szaklíceumot, az nagy valószínűséggel nem szalagmunkát fog végezni, hanem magasabb szintű feladatokra is képes lesz. Magát a szakmát úgyis ott fogja elsajátítani, ahol munkát talál, hiszen manapság már képtelenség egy jól meghatározott feladatra megtanítani a fiatalokat az iskola falain belül.

SZATMÁRI BENCE

A nyomtatott könyv megszerettetése a marosvásárhelyi Teleki Tékában

A marosvásárhelyi Teleki Téka osztályvezetője, Lázok Klára kezdeményezésére indult 2008-ban elméleti foglalkozás az öt-nyolc osztályosok számára, ahol a régi könyvekről, a könyvkészítésről, nyomtatásról, színezésről, nyomdabetűkről tanulhattak, illetve a tanultakat a gyakorlatban is elsajátíthatták Márton Krisztina könyvrestaurátor műhelyében. Azok a gyerekek, akik részt vettek az elméleti jellegű, sorozatként megszervezett előadásokon, jelentkezhetnek a gyakorlati tevékenységekre – meséli Márton Krisztina, akinek onnan jött

az ötlete, hogy kézműves foglalkozásokat tartsanak, hogy ismerősei, barátai körében láttá, tapasztalta, az anyukák olyan vakációs foglalkozásokat szerveznek saját gyermekeiknek, ahol a hasznos időtöltés mellett különböző információkat, tudnivalókat is elsajátíthatnak. „Arra gondoltam, a gyerekek számára érdekes lehet, ha megismerhetik a hagyományos könyvnyomtatási technikákat úgy, hogy valamelyest modern eszközökkel is segítünk, ugyanakkor otthon is tudják folytatni, ha megtetszik nekik” – magyarázta a könyvrestaurátor.

Kódexek és turmixgépek

Hamar bebizonyosodott, hogy jó a kezdeményezés, a gyerekek ugyanis szívesen hallgatták egy-egy érdekes könyv történetét, vagy azt, hogy miként készültek a kódexek, a kézzel színezett, illusztrált könyvek, miből és hogyan készült egykor a papír, a festék, mivel nyomtattak, hogyan állították össze a betűket. Aztán a gyakorlatban ki is próbálhatták mindezt, hiszen Márton Krisztina azt mutatta be nekik, hogy milyen a merített papír, mit jelent a márványozás, könyvillusztráció, könyvfűzés vagy nyomdabetű. „A papírpépet használt papírból vagy törülközőből daráljuk turmixgéppel, nem malomban őröljük, és ezt a gyerekek is elkészíthetik otthon” – tette hozzá. Mint fogalmazott, mindeképpen az a cél, hogy előbb megismerjék a hagyományos papírkészítést, minél közelebb kerüljenek a könyvekhez, hogy jobban értékelni tudják azt, hogy mennyi munka, mennyi tudás áll a régi könyvek elkészülése mögött. Ezután eszközt kell adni a kezükbe, hogy kihozzák magukból a szépet, másrészt pedig az önkifejezésre, sikerélményre is kell ösztönözni őket

Kölcsönösen tanulnak egymástól.

Az évek során Márton Krisztina is tanult, mint mondja, rájött, hogy mi érdekli legjobban a tanítványokat. Megismerte a gyerekek igényeit, és ahhoz igazította folyamatosan a foglalkozásokat. Ha kisebb korosztály jön, akkor az ő képességeiknek megfelelően tart tevékenységet, ha nagyobbak jönnek, akkor az ő igényeiket veszi figyelembe a szakember. Eredetileg a sorozat az 5–8 osztályos tanulókat célozta meg, mivel úgy gondolták a szervezők, hogy ez az a korosztály, amellyel kevésbé szoktak foglalkozni. Ugyanis általában vagy a kisebbeknek, vagy a nagyobbaknak szoktak sokféle tevékenységet hirdetni, a kezdeményezők úgy vélték, hogy a „középkorosztály” el van hanyagolva, ugyanakkor a gyakorlati foglalkozásokon a Teleki Tékában varrniuk kell a könyvet, ez pedig a kisebbeknek nehéz. Az ötödikesek már megbirkóznak

- Egy sepsiszentgyörgyi diákcsoport is ellátogatott a Teleki Tékába, hogy megismerkedjen a könyvkészítés rejtelmivel

ezekkel az eszközökkel, de azért nekik is segíteni kell, figyelni kell rájuk, nehogy balesetet szenvedjenek. Az 5–8 osztályosok korosztálya már képes megbirkózni a könyvkészítés lépéseivel. Időközben viszont bővült a célközönség, már a Vásárhelyi Forgatagon, Mikházán a Római Fesztiválon, az Iskola másként hét alatt is tartanak

„Arra gondoltam, a gyerekek számára érdekes lehet, ha megismerhetik a hagyományos könyvnyomtatási technikákat úgy, hogy valamelyest modern eszközökkel is segítünk, ugyanakkor otthon is tudják folytatni, ha megtetszik nekik.”

különálló foglalkozásokat, a papírméretet ovisok is kipróbálhatják, a márványozást az iskolások, de volt rá példa, hogy gimnazistáknak is tanította Márton Krisztina a linóleummetszést. „Összeadódik az évek tapasztalata, rájövök, mi az, ami bevált, mi az, ami kevésbé, esetleg mire kell több hangsúlyt fektetni” – magyarázza a szakember, aki folyamatosan képzi magát, múzeumpedagógia-képzésekre jár, szakemberektől tanul.

Papírkészítéstől könyvkötésig

A tevékenységek a papírkészítéstől a könyvkötésig elnevezésű sorozat bemutatja a tintakészítést, az illusztrációt, a nyomtatás technikáját, a betűszöveget egészen a könyvkötésig, amit aztán Krón Ernő könyvkötő műhelyében közösen szoktak tartani. Beszélnek közben az ősnymtatványokról, a kódexekről, a kézzel illusztrált könyvekről is. A foglalkozásokat csoportok számára hirdetik, egy csoportban 25–30 tanuló vesz részt, és egy hosszú sorozatot járnak végig, amely az iskolakezdés után, októberben indul, és egészen a nyári vakációig tart, havonta egyszer találkoznak, általában a hónap utolsó szombatján. Vannak akik a csoportból lemorzsolódnak, de vannak, akik végigjárták a sorozatot, és aztán a következő évben is jelent-

keztek. A könyvtár erre a célra kialakított helyiségében szervezett kézműves foglalkozások mellett Márton Krisztina meghívta Kiss Lóránd grafikust, vagy ellátogattak együtt Kiss Levente szobrászművészhez, aki a betűöntés rejtelmeibe vezette be a diákokat, Krón Ernő könyvkötőnek a 19. század elejétől működő műhelyében eredeti gépeket, eszközöket láthattak, amelyeket még most is használnak.

Reneszánszát éli a kézműveskedés

„A leginkább a gyakorlat érdekli a gyerekeket, szívesen meghallgatják az elméletet is, de mindenképpen az a nyerő, amikor ők kipróbálják és meglátják a saját alkotásaikat. Ilyenkor örülnek, hogy milyen szépet tudtak alkotni” – mutatott rá a múzeumpedagógus. Másrészt a különböző tevékenységek közül a papírmárványozás az, amit a leginkább élveznek, mert az rendkívül látványos és eredményes, rövid idő alatt elkészül. Szívesen készítenek saját emlékkönyvet, amit haza is vihetnek. Az emlékkönyv három alkalommal készül el, hiszen hosszú folyamatot vesznek igénybe a száradási fázisok, meg eleve sok munka van vele, de óriási a gyerekek számára az elégtétel. Megtörtént például, hogy az egyik gyerek visszatért, és az édesapjának készített még egy emlékkönyvet a születésnapjára. Arra is volt már példa, hogy egy tanuló otthon kipróbálta, és két fázis között készített otthon is egy könyvet.

Közelebb kerülni a könyvekhez

Azok, akik már kipróbálták magukat a múzeumpedagógiai tevékenységek valamelyikében, az iskolai előmenetelükben is pozitív változásokat tapasztalhattak – véli a szakember. Egy konkrét esetről is beszámolt: a tanár elvitte a diákokat a Teleki Tékába, mert a kódexekről tanultak, és ahhoz kötődően tartottak számukra egy foglalkozást. Vagyis a könyvtári tevékenység kiegészíti azt az anyagot, amit az iskolában tanulnak, illetve később is tudják alkalmazni, mikor művészetről tanulnak például, vagy magyarárnak a nyelvelmélekről, történelemórán olyan adatokat kell megjegyezniük, amelyekkel könnyebben boldogulnak, ha van mihez kötniük. Márton Krisztina sajátos nevelési igényű, fogyatékkal élő gyerekeknek is tart tevékenységet, ezen a téren is van

tapasztalata, a visszajelzések pozitívak – teszi hozzá. A Teleki Téka munkatársai szerint azok a gyerekek, akik az elméleti és gyakorlati tevékenységeken részt vesznek, sokkal közelebb kerülnek a könyvekhez, jobban értékelik a nyomtatott kultúrát, megbecsülik azt a munkát, ami egy-egy kiadvány mögött van. „Általában, akik eljönnek erre a tevékenységre, meglátogatják a Teleki Tékát is, a kísérő tanár is szervez könyvtárlátogatást. Mi

„Hamar bebizonyosodott, hogy jó a kezdeményezés, a gyerekek ugyanis szívesen hallgatták egy-egy érdekes könyv történetét, vagy azt, hogy miként készültek a kódexek, a kézzel színezett, illusztrált könyvek, miből és hogyan készült egykor a papír, a festék, mivel nyomtattak, hogyan állították össze a betűket.”

abban gondolkodunk, hogy így közvetlen tapasztalatot szereznek a gyerekeknek, egy élő könyvtárat látnak és nem egy múzeumot. Így jobban meg fogják érteni, hogy ezek használható és használandó könyvek, és talán felőttként majd bátrabban nyitnak be a Téka kapuján, ha gyerekként megtapasztaltak itt egy pozitív élményt” – fogalmazott a könyvrestaurátor. Úgy látja, a tevékenységeknek köszönhetően a szülők is másként viszonyulnak a könyves rendezvényekhez, a Tékában szervezett művelődési eseményekhez, nyitottabbakká válnak, befogadóbbakká, kíváncsiabbakká. Hogy hozzávetőlegesen hány gyerek fordult meg a múzeumpedagógiai tevékenységen, azt nehéz megmondani, de csak a tavalyi Iskola másként héten 250 diákot hoztak el a tanárok, a sorozaton 25–30 diák vesz részt évente, a mikházi és egyéb hasonló tevékenységeken nagyon sokan – fejtette ki Márton Krisztina.

ANTAL ERIKA

Harmadik fordulójához érkezett a Bölcs diákok országos szintű vetélkedő

Harmadik fordulójához érkezett a VII. Bölcs diákok országos szintű vetélkedő. A Milyen utcában laktak a dédszüleim? című verseny tavaly októberben indult, és 2017 augusztusában zárul, a soron következő forduló január 13. és február 24. között zajlik.

A vetélkedő általános célja a tanulók olvasási készségeinek fejlesztése, valamint az, hogy a diákok felismerjék az egyes tudományágak területéről származó információk közötti összefüggéseket. A fő témakör a szülőföld, a honismeret, a szervezők célja az erdélyi magyarok színes múltjának, jelenlétének, értékteremtő hozzájárulásának szélesebb körű megismertetése a fiatalok körében.

Az interdiszciplináris vetélkedőre 3-4 fős csapatok (9–13. osztályos diák és egy tanár) jelentkezhetnek.

A verseny 3+1 fordulóból áll, az első 2016. november 1. – 2016. december 2., a második 2016. december 5. – 2017. január 13 között zajlott. Az 1–3. forduló összesített eredményeit március 13-án teszik közzé. A televíziós vetélkedő formájában szervezett döntő 2017. április–május között zajlik. Az 1–3. forduló összesített eredményei alapján kiválasztott legjobb csapatok kerülnek a döntőbe. A legjobb csapatok számára egyhetes élménytáborozást szerveznek.

A mindenkor új feladatlapot, illetve a korábbi forduló feladatlapjához tartozó javítókulcsot minden forduló kezdőnapján 10 órakor tették-teszik közzé a www.bod.comunitas.ro honlapon.

A megoldásokat legkésőbb a forduló utolsó napján kérik feltölteni a szervezők a www.bod.comunitas.ro honlapon regisztrált adatlapra, illetve, amennyiben a kért mellékleteket postázni szükséges, beküldeni a Communitas Alapítvány címére (400489 Cluj Napoca, Str. Republicii, Nr. 60). A megadott időpontnál később elküldött/postázott megoldásokat a szervezők nem fogadják el. Javasolják ugyanakkor, hogy a leveleket ajánlva postázzák a benevezők, így – amennyiben valamelyik küldemény nem jut

el – igazolni tudják, hogy ez a postahivatal hibája.

A vetélkedőt a Communitas Alapítvány, az Örökségünk Őrei mozgalom, a BBTE Magyar Biológiai és Ökológiai Intézete, a BBTE Kommunikáció, Köz-

közösségi oldalak böngészésével, úgy gondoltuk, hogy olyan kihívásokat állítunk eléjük, amelyek egyrészt fejlesztik olvasási készségüket, másrészt pedig rávezetik őket arra, hogy mi is az internet eredeti, valós szerepe. Így

• A marosvásárhelyi Bolyai Farkas Elméleti Líceum Bolyai-Sokk csapata a tavalyi Bölcs diákok vetélkedőn

kapcsolatok és Reklám Intézete, a BBTE Kémia és Vegyészmérnöki Kar, a BBTE Történelem–Filozófia Kar, Magyar Történeti Intézet valamint a BBTE Matematika és Informatika Kar szervezi.

A Bölcs diákokat először 2010-ben szervezték meg, ötletgazdák Mihályfalvi Katalin és Molnár Galaczi Júlia középiskolai tanárok, anyagi támogatója pedig a Communitas Alapítvány. A vetélkedő elsődleges célja a tanulók olvasási készségeinek fejlesztése alternatív, a tanórai tevékenységek kiegészítéseként szolgáló módszerek segítségével. „Annak az okát kutattuk, hogy napjainkban miért szorulnak háttérbe a könyvek, mi foglalta el a helyüket az életünkben, miért nem jut idő olvasásra? Tapasztalataink alapján az olvasás térvesztésének egyik lényeges oka a világháló egyre intenzívebb és szélesebb körű térhódítása mindennapi életünk felett. Mivel a tanulók nagy része aránytalanul sok időt tölt el a

„csírázott ki a magból a Bölcs diák” – olvasható a vetélkedő honlapján.

2010, az indulás éve óta a vetélkedő évről évre gazdagodott, így 2014–2015-ben, az V. kiadás alkalmával már felsőoktatási tanintézmények és médiapartnerek is segítettek a szervezésben. A társintézményeknek és a Communitas Alapítványnak köszönhetően a vetélkedőn részt vevő diákok képet alkothatnak a közoktatás és a felsőoktatás közötti átmenetről, valamint a felsőoktatási intézményekben zajló kutatásokról, munkákról és azok fontosságáról. Az együttműködés nem kevésbé fontos célja az is, hogy próbálják erősíteni a közoktatás és a felsőoktatás közötti kapcsolatot.

A Bölcs diákok egy teljes tanévet felölelő interaktív és interdiszciplináris országos szintű vetélkedő, melynek fő célkitűzése a tanulók olvasási készségeinek a fejlesztése, valamint az, hogy a diákok felismerjék az egyes tudományok szakterületéről származó információk közötti összefüggéseket.

Külön törvényben szabályoznák a kisebbségi oktatást

Az oktatási kerettörvényhez illeszkedő külön törvényben készül szabályozni a kisebbségi nyelveken szervezett oktatást a Sorin Grindeanu vezette új szociálliberális kormány – derül ki a kormányprogramból. Az ágazati politikákat 170 oldalon részletező kormányprogram a kulturális fejezetben kétoldalas alfejezetet szán a kisebbségnek. „Románia kormánya tenni fog azért, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek biztosított legyen a joguk etnikai önazonosságuk megőrzéséhez és szabad gyakorlásához oly módon, hogy korlátlanul megnyilvánulhassanak a közéletben, közigazgatásban, igazságszolgáltatásban, a kultúra, a nyelv, a vallás, az oktatás területén Románia alkotmányának, az ország európai uniós integrációja során vállalt kötelezettségeinek, valamint a vonatkozó nemzetközi előírásoknak megfelelően” – olvasható a Szociáldemokrata Párt (PSD) és liberális koalíciós partnere, az ALDE közös kormányprogramjában.

Jövő tanévtől sem indulhat önálló magyar iskola az erdélyi Besztercén

Jövő tanévtől sem indulhat önálló magyar iskola az észak-erdélyi Besztercén, a helyi önkormányzat ugyanis nem foglalta be a 2017–2018-as tanévre vonatkozó határozatába a magyar intézményt. Décsei Attila, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) Beszterce-Naszód megyei elnöke elmondta, a tavalyi választási évben nem is tűzték napirendre az önkormányzatban a magyar intézmény létrehozásának a kérdését. Antal Attila, a magyar tagozatot is működtető Andrei Mureșanu Főgimnázium igazgatóhelyettese felidézte, hogy a beszercei városi önkormányzat 2015-ben elvi beleegyezését adta az önálló magyar tanintézet létrehozásához. Akkor azonban formai hibákra hivatkozva a minisztérium visszadobta a döntést, második, illetve harmadik nekifutásra pedig már nem sikerült megszerezni a többség támogatását a tanácsban. A terv elbukását azzal magyarázta, hogy a város legjobb iskolájának tekintett Andrei Mureșanu Főgimnázium a három épülete közül egyiket sem kész átengedni az önálló sodni vágyó magyar tagozatnak, más épület pedig egyelőre nincs. „Jómagam, az RMDSZ és a helyi magyar közösség is

megértette, hogy amíg nincs egy épület, amelybe a magyar tagozat „kivonulhat”, addig nem fog létrejönni az önálló magyar tanintézet” – vonta le a következtetést Antal Attila, aki egyedüli RMDSZ-es képviselő a 21 tagú helyi önkormányzati testületben. Hozzátette azonban, hogy a román gyerekek száma is fogy, úgyhogy a város előbb-utóbb rákényszerül az iskola hálózata átszervezésére, és akkor kiürülhet valamelyik iskolaépület. Antal Attila szerint a megyei tanfelügyelőséget nehezebb lesz meggyőzni, mint az önkormányzatot a magyar iskola létrehozásának a szükségességéről. Számukra ugyanis intő jel, hogy Marosvásárhelyen éppen a magyar tannyelvű Római Katolikus Gimnázium létrehozása miatt került házi őrizetbe a főtanfelügyelő. Ezért úgy vélte, hogy a marosvásárhelyi ügy kedvező megoldása a beszercei intézményalapítás sikerének esélyeit is növelné. Az aligazgató szerint elsősorban azért lenne fontos az önálló magyar iskola létrehozása, mert a városban jelenleg csak elméleti oktatás zajlik magyar nyelven, és a szakoktatást választó magyar gyermekek többsége kénytelen lemondani arról, hogy anyanyelvén tanuljon.

Támogatás az érettségi eredmények javítására

Több mint ezer iskola számára ítélte meg az oktatási minisztérium az érettségi és az egyetemi felvételi eredmények javítása, valamint az iskolaelhagyás csökkentése érdekében meghirdetett ROSE-program (Romania Secondary Education Project) támogatásait. A kiválasztott iskoláknak ezután kell leadniuk nyertes projektjeiket, melyben ismertetik, hogy a következő négy évben milyen tevékenységekkel, illetve beruházásokkal, fejlesztésekkel csökkentenék az iskolaelhagyást, a lemorzsolódást a középiskolákban, illetve javítanák diákjaik érettségi eredményeit. A programok eredetileg decemberi leadási határidejét meghosszabbították, így márciusban kerül sor a szerződéskötésekre, és azután kezdődhet a kivitelezés. Madár Júlia Kovászna megyei tanfelügyelő a sajtónak úgy nyilatkozott, hogy országos szinten 1154 iskola kapta meg a támogatást, Kovászna megyében tizenöt tanintézetet segítenek. Első körben a sepsiszentgyörgyi Plugor Sándor Művészeti Líceum és a Puskás Tivadar Szakközépiskola, illetve a kézdivásárhelyi

református líceum kapja meg az anyagi segítséget. A művészeti iskola projektjében a román nyelv hatékonyabb elsajátítását tűzte ki célul a magyar tagozatos diákok körében, ennek érdekében felkészítőket és táborokat is szerveznek. Az oktatási minisztérium 200 millió eurós kölcsönt vett fel a Világbanktól a hét éves futamidejű ROSE (Romania Secondary Education Project) program lebonyolítására. Ennek keretében több mint 1000 állami iskola, a romániai középiskolák mintegy 80 százaléka részesül átlagosan 100 ezer eurós támogatásban. A projekt célja, hogy 10 százalékkal javuljon a sikeresen érettségizők, illetve a jelenlegi felére, 3,5 százalékra csökkenjen az iskolát elhagyók aránya.

Idén is lesznek érettségi felkészítők

Ötödik alkalommal szervez idén ingyenes érettségi felkészítőt román nyelvből és matematikából a székelyudvarhelyi Modern Üzleti Tudományok Főiskolája (MÜTF) és a Nemzetstratégiai Kutatóintézet (NSKI). A projekt bővítése révén 2017-ben már 13 településen szervezik meg a képzést, melyre január 8. óta lehet jelentkezni a www.egyetem.ro honlapon. Erdély-szerte 37 csoportot indítanak, így közel 800 diáknak tudnak segíteni az érettségire való felkészülésben – mondta a témában tartott sajtótájékoztatón Szász Jenő, az NSKI elnöke. Kifejtette, a program célja, hogy minél több magyar fiatalnak sikerüljön leérettségizni, ne törjön derékba az életük 18-19 évesen. Az illetékes szerint a program révén az ifjúság szülőföldön való maradását is támogatják. Idén Székelykeresztúron, Székelyudvarhelyen, Szentegyházan, Csíkszeredában, Gyergyószentmiklóson, Gyergyóalfaluban, Maroshévízen, Sepsiszentgyörgyön, Kézdivásárhelyen, Kovásznán, Baróton, Szovátán és Nagyszalontán szerveznek képzést. Ilyés Ferenc, a MÜTF igazgatója rámutatott, hogy a román nyelv és irodalomból, valamint matematikából indított tanfolyamok nem helyettesítik, csak kiegészítik a diákok otthoni felkészülését. Göthér Orsolya projektkoordinátor arról számolt be, hogy túljelentkezés esetén az előző évekhez hasonlóan január 23-24-én szintfelmérő vizsgákat tartanak, és ennek eredményei alapján döntenek el, kit vesznek fel. Az 55 órából álló felkészítő során hangsúlyt fektetnek a tanulásmódszer-

tanra, a tanárral való közös feladatmegoldásra, akárcsak az elsajátított tudás folyamatos felmérésére. Az NSKI 25 millió forinttal támogatja a projektet, melybe a jövőben szeretnének romániai forrásokat is bevonni.

Képzőművészek tiltakoznak az Apáczai rajzórái miatt

Nyílt levélben tiltakozik a kolozsvári Apáczai Csere János Gimnázium képzőművészeti osztályának a megszűntetése ellen a Barabás Miklós Céh. A képzőművészeti egyesület azt kéri az RMDSZ-től, hogy a második félévtől újra működhessen a megfelelő számú diák hiányában tanév közben megszüntetett osztály.

A kolozsvári székhelyű egyesület vezetői kifejtik: felháborító és pedagógiaellenes az Apáczai-gimnázium magyar tannyelvű ötödikes képzőművészeti osztályának megszüntetése, hisz ezáltal Közép-Erdély egyetlen magyar tannyelvű képzőművészeti tagozatának jövője vált bizonytalanná. Rámutatnak: az osztály felszámolásának híre képzőművészeti körökben és a művészetkedvelő közönség berkeiben külföldön is felháborodást keltett, ugyanis az Apáczai képzőművészeti képzése „nemzetközi viszonylatban is elismerést vívott ki magának”. A Kolozsi Tibor szobrászművész, egyesületi elnök és Németh Júlia művészettörténész, al-elnök által aláírt levél leszögezi: bár a képzőművészet nyelvezete egyetemes kifejezési forma, a hozzá fűződő szókincsanyag birtokbavételének előfeltétele az anyanyelven való tanulás. „Ezért a gimnáziumban működő képzőművészeti tagozat nem különleges adomány, hanem nemzetközösségi oktatásunk amúgy is szegényes palettájának speciális színfoltja, amit az oktatási minisztérium, valamint a Kolozs megyei tanfelügyelőség illetékes vezetőinek is tiszteletben kellene tartania” – fogalmaznak a Barabás Miklós Céh vezetői a két intézményhez is elküldött levelükben. Ebben azt kéri az RMDSZ-től, tegyen meg mindent azért, hogy a második félévben újra működhessen a képzőművészeti osztály, illetve a tanfelügyelőség a következő, 2017/2018-as tanév beiskolázási tervébe is iktasson be egy újabb képzőművészeti profilú

5. osztályt. A kolozsvári Apáczai Csere János Gimnázium képzőművészeti profilú 5. osztályát tavaly novemberben azután szüntette meg az oktatási minisztérium, hogy korábban szóban engedélyt adott a létszám alatti osztály beindítására. Az osztályba járó 16 diák egy része az iskolában maradt, míg a többiek visszatértek abba a tanintézetbe, melyből a képzés miatt mentek át az Apáczaiába.

Mikó-ügy: újabb pert vesztett a református egyház

Alapfokon visszautasította a brassói ítélőtábla az Erdélyi Református Egyházkerület azon kérését, mely a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium épületének visszaszolgáltatására vonatkozott. Az egyházkerület közleménye szerint a per során az egyház több mint negyven bizonyítékot terjesztett elő, amelyek „egyértelműen és meggyőzően tanúsítják, hogy a tulajdonjog alanya és a visszaszolgáltatáshoz való jog jogosultja az Erdélyi Református Egyházkerület”. Mint kifejtik, a per során egyetlen olyan tény sem merült fel, mely bizonyítékaik akár részleges cáfolatát eredményezhette volna. A határozat ellen az Erdélyi Református Egyházkerület tiltakozik, és fellebbezni fog. „Az az állam, amelynek végrehajtó és igazságszolgáltató hatalma saját törvényeit megszegve, és azok ellenében az egyházi javak restitúciójának folyamatát leállítja, és részben visszafordítja, nem tekinthető jogállamnak” – áll az Erdélyi Református Egyházkerület képviselőinek közleményében. Ebben rámutatnak: minden egyes jogsértés és megaláztatás csak azt eredményezi, hogy megújult erővel és elkötelezettséggel szolgálják a közösséget.

Az egyházkerület szerint a döntés utat nyit „a magyarellenessé vagy rosszindulatú állami szerveknek” arra, hogy hasonló módon bármilyen más egyházi ingatlant is visszaállamosítsanak. „Országsszerte több száz olyan visszaszolgáltatott ingatlan van, amelyben oktatási intézmény működött, ezek mind veszélybe kerültek. Úgy véljük, a bíróság azt üzeni döntésével, hogy visszaállamosíthatóvá válnak nemcsak az iskolák, hanem minden eddig visszajuttatott ingatlan. Kijelentjük, hogy a restitúciós folyamat véglegesen leállt Romániában, sőt úgy tűnik, a

román állam minden szerve azon van, hogy visszaállamosítsa a jogos tulajdonosainak megítélt ingatlanokat” – olvasható a közleményben.

Aláírásgyűjtés a Benedek Elek-tanítóképzőért

Aláírásgyűjtésbe kezdtek a székelyudvarhelyi Benedek Elek Pedagógiai Gimnázium diákjainak szülei, akik a tanintézet megszűnésétől tartanak. A riadalmat egy, az iskolában a tanintézetet, a szülők és a városvezetés képviselőinek részvételével tartott megbeszélés okozta, amelyen elhangzott, hogy a városban túl sok elméleti osztály működik. A szülők úgy értelmezték, a városvezetés elméleti osztályokat szüntetne meg a szakiskolák keresettségét növelendő. Úgy tudják, a pedagógiai gimnázium természettudományok osztályának megszüntetése a jövő évi oktatási stratégiában is szerepel. Az érintettek rámutattak: az iskolában egy évfolyamon két párhuzamos osztály van, így az egyik kiesése a tanintézet egészének működését veszélybe sodorná. Bálint Mihály, a Benedek Elek Pedagógiai Gimnázium igazgatója a szülői félelmek kapcsán kifejtette: „lejárt már az idő, amikor egy tollvonással el lehetett dönteni egy iskola sorsát”. Orbán Árpád alpolgármester úgy nyilatkozott, nem akarják bezárni az iskolát, mindössze hatékonyabbá tennék az elméleti, valamint a szakoktatást. Görbe Péter Hargita megyei főtanfelügyelő szerint is csupán a tanintézet önálló jogi személyiségének megvonása merült fel, ami korántsem jelenti a tanítóképzés megszüntetését.

Tanítás és vakációk

Január 8-án visszatértek a téli vakációról a diákok és oktatók, a tanítási időszak február 3-áig tart, amikor kezdetét veszi a félévközi vakáció. Az egyhetes szünidő után, február 13-án kezdődik a második félév. A tavaszi vakáció április 19-től 30-áig tart. Május 2-ától ismét folytatódhat az oktatás június 16-áig, ezt követően pedig szeptember 10-ig nyári vakációra mehetnek a tanulók. Az érettségi előtt állók számára május 26-án, a nyolcadikosok esetében június 9-én ér véget a 2016–2017-es tanév.

P. M.